

e-mail: xxi_asr@umail.uz

18-FEVRAL
2021-YIL
7 (901)

web sayt: www.21asr.uz
@XXIasrofficial

ASR IJTIMOIIY-SIYOSIIY GAZETA

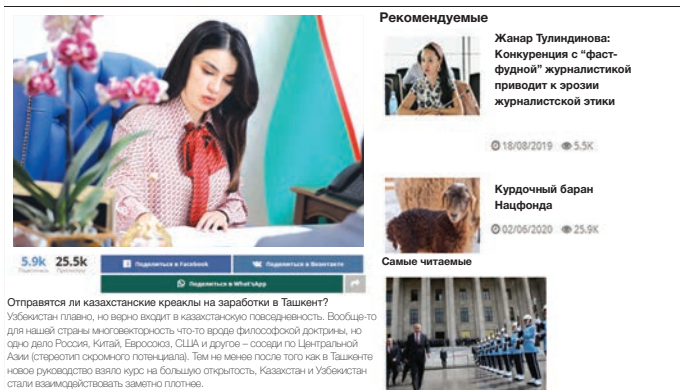
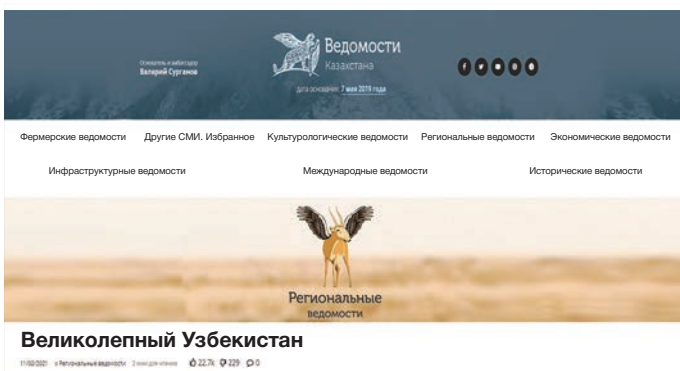

Дунёда қадим ўтмишга эга ўлкалар, кўҳна осори атиқаларни ўз бағрида сақлаб келаётган манзиллар жуда ҳам кўп эмас. Лекин бизнинг Ватанда сайёҳларни оҳанрабодек жалб этадиган шундай гўзал шаҳарлар борки, халқимиз ҳар қанча фахрланса арзийди. Кейинги йилларда туризм соҳасида амалга оширилаётган ўзгаришлар асрий обидаларга иккинчи ҳаёт бағишламоқда.

Эътироф

МУҲТАШАМ ЎЗБЕКИСТОН

“Ведомости Казахстана” сайтида “Муҳташам Ўзбекистон” (“Великолепный Узбекистан”) мақоласи эълон қилинди. Муаллиф Артём Новожилов сўзининг аввалида дангал савол қўяди: Қозоғистон креакллари пул топгани Тошкентга жўнайдами?

Аввало, ҳали кўпчиликка нотаниш “креакл” атамасига озроқ тўхталиб ўтсак. Балки сиз ҳам эшитмаган чиқарсиз. Мазкур истилоҳ асримиз бошида пайдо бўлган, жуда оммалашиб ҳам кетмаган. “Creative Class” – ижодкор синф постиндустриал жамиятлар иқтисодий таракқиётини ҳаракатлантирувчи асосий куч ҳисобланади. Журналист, ёзувчи,

олим, муҳандис, актёр, рассом, ПР мутахассислари, дизайнер ва дастурчилар... умуман айтганда, муаммога ечим топшда ижодий фикрлаш ва ноанъанавий ёндашиш қобилиятини талаб қиладиган юқори технологиялар иқтисодиётининг иштирокчилари ушбу социал гуруҳни ташкил этади. Ўзбекчага уйқашроқ қилиб “кре-ақллар” (креатив ақллар) ёки “керак ақллар” десаям бўлаверар экан.

4-5

УШБУ СОНДА:

МАҲАЛЛАБАЙ ИШЛАШДА МАҲОРАТ САВОҒИ
Президент ташрифидан сўнг

3

КЛАСТЕР – КЕЛАЖАК ПОЙДЕВОРИ
эканини биздан сўранг,
дейишмоқда жинзахликлар

5

ҚИРҚТА ҚАРОР ОРТИДА НИМА БОР?

Ёхуд ижарада яшаётган урганчлик аёлнинг аламли қисмати

9

ҚҮЙЛИҚ ЙЎЛИДАГИ ЎЙЛАР

ёки пойтахт ҳокимига етиб-етмайдиган айрим дардли саволлар

10

БАҲОР АЛДАМЧИДИР...

ёмғир, қор қутилаётган ҳафта

12

Қонун ҳимоячилари, нега сукут сақлаяпсиз?

Кўряпмизки, ҳозир замон ўзгарди. Талаб энди бошқача тус оляпти. Ўзибўларчилик, лоқайдлик қилиш кечириб бўлмас хатолик эканини аксарият депутатлар англаб етмоқда.

Оддий мисол, Андижон шаҳри аҳолиси муаммоларини ўрганиш жараёнида ечимини кутиб ётган қатор масалаларга дуч келяпмиз. Тўғри, улар орасида ечим топилаётганлари ҳам кўп. Аммо шундай оғриқли нуқталар ҳам борки, бунга айрим мутасаддиларнинг бефарқлиги, халқ дардига қулоқ солмаслиги сабаб бўлаётир.

Охирги вақтларда ижтимоий тармоқларда прокуратура органларининг ҳаракатсизлиги бўйича берилаётган материалларга кўп дуч келяпмиз. Бу эса фуқароларда ушбу соҳа вакилларига нисбатан ишончсизликнинг шаклланишига ҳам сабаб бўлаётганини яширмайлик. Яхшиси, келинг, муддаога

ўтайлик. Айтмоқчи бўлганимиз, муаммонинг ечими айна масъул орган билан боғлиқлигини ҳисобга олсак, юқоридаги фикрлар бир қадар ўз исботини топади.

Андижон шаҳри Навоий шоҳқўчаси темирўл ёнидаги бўш турган 360,70 квадрат метр ер майдони шаҳар ҳокимининг 2020 йил 13 августдаги фармойиши билан андижонлик фуқарога автомобилларга техник хизмат кўрсатиш ва ювиш шохобчасини ташкил қилиш учун ажратилган. Тадбиркор аллақачон бу ерга бино қуриб фойдаланмоқда. Майли, у ўзига берилган имкониятдан унумли фойдаланибди, аммо амалдаги қонунчиликка амал қилинмагани чатоқ-да! Қандай дейсизми?

Шохобчанинг рўпарасида (фасад қисмининг) 6 қаватли тураржой (узун томони) жойлашган бўлиб, бинолар ўртасидаги масофа 16 метрни ташкил қилади. Бинонинг орқа тарафидаги Қўқон минтақавий темирўли билан орасидаги масофа эса 10 метр.

Энди қонунларимизга мурожаат қилсак. Шаҳарсозлик кодексининг 21.2-бандига кўра, кўп хонадонли 4-5 қаватли тураржойларнинг узун томони рўпарасидаги бинолар ўртасидаги масофа 25-30 метрдан кам бўлмаслиги зарур.

Айни вақтгача мазкур муаммо юзасидан ижтимоий тармоқларда “Мойкачининг танкаси ким?”, “Андижон шаҳар прокуратураси ноқонуний ҳолатни яширишдан манфаатдорми?” сарлавҳалари остида материаллар эълон қилинган бўлса-да, бу чиқишларга ҳанузгача

ҳеч қандай акс садо билдирилмагани шахсан мени таажжубга солади.

Хўш, ушбу муаммо қачонгача очиқ қолади? Айрим мутасаддилар қонуний асослар билан ишлашдан воз кечганларми ё? Бу тадбиркордан кимнинг, қайси идоранинг тили қисик бўлиши мумкин? Нега унда ушбу ноқонуний қурилишга чек қўйилмаяпти?

Конституциямизнинг 118-моддасида Ўзбекистон Республикаси ҳудудида қонунларнинг аниқ ва бир хилда бажарилиши устидан назоратни Бош прокурор ва унга бўйсунувчи прокурорлар амалга ошириши белгилаб қўйилганидан келиб чиқиб, Андижон шаҳар ва вилоят масъул органлари уддалай олмаган ечимни сиздан кутамиз, ҳурматли Бош прокуратура мутасаддилари!

Шунингдек, Бош Қомуси-

мизнинг 120-моддасида ҳам “Ўзбекистон Республикаси прокуратура органлари ўз ваколатларини ҳар қандай давлат органлари, жамоат бирлашмалари ва мансабдор шахслардан мустақил ҳолда, фақат қонунга бўйсуниб амалга оширадilar” дея белгиланган талаби ижросини кутамиз.

Шуҳратбек КАРИМОВ,
Халқ депутатлари
Андижон шаҳар кенгаши
депутати

Мулоқот

ДЕПУТАТЛАР одамлар орасида

БУВАЙДА ТИББИЁТИ ДАДИЛМИ?

Парламент депутати, партия фракцияси аъзоси **Мавлуда Ибрагимова** дастлаб Бувайда туманидаги шошилич тез тиббий ёрдам маркази болалар, туғруқ ва лаборатория бўлимлари фаолиятини кўздан кечирди. Суҳбат жараёнида ушбу масканда болаларнинг даволаниши учун етарлича шароит яратилгани, кўриклар вақтида бўлиши, иссиқ овқат ва зарур анжомлар тўлиқ таъминлангани айтилди.

– Тиббиёт масканларини кўздан кечирганимизда вилоятнинг барча туманларида бир хилдаги муаммолар кўзга ташланмоқда, – дейди депутат. – Ўрганишларимиз шуни кўрсатдики, Қўқон шаҳри ва атрофидаги 7 та яқин туманларда юрак ишемик касаллиги сабабли ўлим ҳолатлари кескин ошиб бормоқда. Шу сабабли шаҳар ШТТБ бирлашмасида қўшимча кардиохирургия бўлими ташкил этиш керак. У ерда фойдаланиб келинаётган Хитой давлатининг ИВЛ аппаратлари қисқа муддатда ишга яроқсиз ҳолга келиб қолгани туфайли болаларга тиббий хизмат кўрсатишда бир қатор муаммоларни келтириб чиқармоқда. Муаммони фақат Россия ва Германияда ишлаб чиқарилган ИВЛ аппаратлари билан таъминлаш орқали ҳал этиш мумкин!

Ўрганишлар давомида вилоятнинг барча туманларида тиббий бригадаларни махсус компьютер-планшетлари ва мобиль-диагностика воситалари билан етарлича таъминлаш, ҳудудларга оптик толали сифатли ишлайдиган интернет ҳамда узлуксиз электр энергияси етказиб бериш бўйича зарур таклиф ва тавсиялар берилди.

ЯНГИ УЙДА СУВ БЎЛМАСА...

Муборакхон Тўйчиева Улуғнор тумани Истиқлол қишлоғидаги Пахтаобод маҳалласида қурилган янги уйлардан бирида истиқомат қилади. Табиийки, мазкур замонавий уй-жойларга ичимлик суви тармоғи тортилган, аммо сувнинг ўзи йўқ. Нега дейсизми? Чунки ҳудудга ҳалигача сув минораси ўрнатилмаган.

Ваҳоланки, мазкур хонадонлар

аллақачон эгали бўлган. **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Тоҳиржон Аҳмадалиев**нинг туманга сайловчилар ҳузурига келганини эшитган Муборакхон унинг қабулига ошиқди. Сайловчи мадад излаб келиб адашмаганди. Унинг мурожаати шу куннинг ўзида Тоҳиржон Аҳмадалиев томонидан “Сувоқова” ДУК туман бўлими билан ҳамкорликда ижобий ҳал этилди.

Наргиза Қодирова ҳамшираликнинг сир-асрорларини қунт билан ўрганган. Лекин бир неча жойга мурожаат қилса-да, иш тополмаётганди. Халқ вакилига қилган мурожаати ечимини топганидан мамнун. У туман тиббиёт бирлашмасининг қон-тахлил бўлимига ишга жойлаштирилди.

Депутатнинг туман тиббиёт бирлашмасидаги ўрганишлари давомида соҳадаги камчиликларни бартараф этишга оид қатор таклифлар ўртага ташланди. Хусусан, туманнинг ер майдони катталиги аҳолининг тарқоқ жойлашишига сабаб бўлган. Тарқоқлик патронажларда бир қадар қийинчилик туғдираётган эди. Йўллар, масофалар олислиги вақтни олади. Патронаж ҳамшираларга велосипед ажратилиши мазкур муаммони ҳал қилишга асос бўлади.

Шунингдек, туманнинг энг чекка жойларида биринчи ёрдам кўрсатиш шохобчаларини очиш зарурати бор, марказий поликлиникага хизмат машинаси керак. Тор мутахассисликлар бўйича кадрлар етишмайди. Шу боис бор кадрларни иккинчи мутахассислик

бўйича онлайн ўқитишни йўлга қўйиш лозим.

Бу каби таклифлар, албатта, ўринли. Депутат мутасаддилар иштирокида ўрганиб чиқиш ва ижрога йўналтириш учун ёзиб олди.

Ноиб учрашувлари доирасида бир қатор тадбиркорлар фаолияти билан ҳам яқиндан танишди.

Жараёнларда уларнинг ютуқлари, муаммолари яққол кўзга ташланди. Айниқса, “Андижон бройлери” МЧЖ томонидан парранда ва балиқ етиштириш учун гранула, яъни ем-озуқа ишлаб чиқаришга ихтисослашган бино қурилиши анчагина имкониятларни тақдим этиши маълум бўлди.

Лойиҳа қиймати 2 миллиард долларни ташкил этади. Бино қурилиши якунланган. Февраль ойи ўрталарига мазкур иншоот фойдаланишга топширилиб, 40 нафар улуғнорликлар бандлиги таъминланади. Халқ вакили МЧЖ раҳбари Азизбек Жамолдинов билан суҳбатлашиб, унинг тадбиркорлиги ривожини учун ҳар қандай кўмакка тайёрлигини билдирди.

Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА,
“XXI asr” мухбири

Маҳаллабай ишлаш тизими бўйича маҳорат сабоғи

О‘зЛиДеР Фарғона вилояти Кенгаши раиси,
Халқ депутатлари вилоят Кенгаши депутати
Раҳматулло КАМОЛОВ билан суҳбат

– Ўтган ҳафтанинг энг муҳим воқеаси, шубҳасиз, давлатимиз раҳбарининг Фарғона вилоятига навбатдаги ташрифи бўлди. Сиз, вилоят Кенгаши сессиясини олиб борган депутат сифатида бу тадбирларда бевосита иштирок этдингиз. Шу маънода, учрашувларнинг энг муҳим жиҳатлари хусусида қисқача сўзлаб берсангиз?

– Ҳа, Президентимиз жойларда ижтимоий-иқтисодий ислохотларнинг бориши, бунёдкорлик ишлари билан яқиндан танишиш, ҳудудлар ривожига қаратилган йирик лойиҳаларнинг амалий самарасини кўриш, қолаверса, аҳоли билан тўғридан-тўғри мулоқот қилиш мақсадида жорий йилнинг 4-5 февраль кунлари вилоятимизда бўлди. Давлатимиз раҳбарининг бу галги ташрифлари аввалгилардан ҳам самаралироқ кечди, десам муболаға бўлмайди. Экспертлар бу сафарни Фарғонани жадал ривожлантириш йўлидаги муҳим қадам сифатида баҳолаётгани бежиз эмас. Биргина ўзлаштирилмаган ерларни яроқли ҳолатга келтириб, шижоатли инсонларга бериш ҳисобига ҳудудда 200 минг нафар ёшнинг бандлигини таъминлаш, уларни барқарор даромад манбаига эга қилиш – айтишга осон ҳолос. Аслида бу узоқни кўзлаган чуқур таҳлиллар негизида қабул қилинган қарор натижаси.

Вилоятда янги ўсиш нуқталарини аниқлаш, ҳудудни маҳаллабай комплекс ривожлантириш, аҳоли учун муносиб турмуш шароити яратиш бўйича амалий чора-тадбирлар ишлаб чиқилгани ҳам айтиш мумкин. Бойси, мавжуд муаммолар, аввало, маҳаллада ечим топиши даркор. Бунда, албатта, сектор раҳбарлари ўз зиммаларидаги оғир ва шарафли масъулиятини теран ҳис этиши лозим.

Президентимиз Фарғона вилоят Кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида ҳудудда 2021-2022 йилларда умумий қиймати 17 триллион сўмлик 949 та инвестиция лойиҳаси амалга оширилишини таъкидлагани бежизмас. Кимё, тўқимачилик,

чарм-пойабзал, қурилиш материаллари, электротехника саноати “драйвер” бўлишига эътибор қаратдилар. Хусусан, “Фарғонаазот” акциядорлик жамиятида жами 537 миллион долларлик 3 та лойиҳа, тўқимачиликда 154 миллион долларлик 14 та лойиҳа амалга оширилади.

Вилоятда ер ресурси чеклангани сабабли чўл жойлар, яйлов ва адирликлардан 33 минг гектар ерни ўзлаштириш зарурлиги қайд этилди. Бунга сарфланадиган 350 миллиард сўмлик харажатларнинг 110 миллиард сўми субсидия ҳисобидан қоплаб берилади.

Ижтимоий соҳаларни, инфратузилмани ривожлантиришнинг аниқ чора-тадбирлари белгиланди. Жорий йилда вилоятнинг 11 та жойида 105 та кўп қаватли уй барпо этилади. 312 миллиард сўм марказлашган маблағлар ҳисобидан 503 километр йўлларни таъмирлаш бўйича вазифа қўйилди. Бир сўз билан айтганда, Шавкат Мирзиёевнинг Фарғонага қилган ташрифи ўзининг сермаҳсуллиги, ёшлар ва маҳалла аҳолиси билан бевосита юзма-юз мулоқотга киришиб, уларнинг муаммолари, дарду ташвишларига шерик бўлгани билан алоҳида аҳамият касб этди.

– Ўзбекистон Либерал-демократик партиясининг ҳудудий Кенгаши раиси сифатида юртбошимиз қўрилмаганда кириб бурган Фарғона шаҳридаги Шодиёна сингари маҳаллаларни обод қилиш, одамларга қулай шароит яратиш учун нималар қилиш керак, деб ўйлайсиз?

– Ҳақиқатан ҳам, у кишининг Шодиёна маҳалла фуқаролар йиғинига бориши ташрифнинг қўрилмаган воқеаси бўлди. Юқоридаги фикримизнинг давоми шуки, давлатимиз раҳбари маҳаллабай ишлаш тизими қандай бўлишини ўзлари шахсий ўр-нак-намуна сифатида кўрсатиб, таъбир жоиз бўлса, барча мутасаддиларга маҳорат сабоғи ўтди.

“... Ҳақиқий аҳволни билиш, одамларнинг оғирини енгил қилиш учун маҳаллагизга ўзим келдим”, деди

Шавкат Мирзиёев фуқаролар билан суҳбатда. Бу ташриф маҳалла аҳолисига олам-олам қувонч бағишлаб, қалбларида фахр-ифтихор туйғусини жўш урдирди. Шу билан бирга бу ерда кўп йиллардан бери тўпланиб қолган муаммоларни ҳал бўлишига мустақкам замин ҳозирлади.

Партиямиз ҳам депутатлар билан биргаликда маҳаллаларда ишлаш, аҳоли, ёшлар ва аёлларни қийнаб келаётган муаммоларни ечишнинг янги механизмларни ишлаб чиқиш бўйича аниқ чора-тадбирларни белгилаб олди. Маҳаллабай тизимини жорий қилиш бўйича Фарғона тажрибаси ишлаб чиқилиб, йўлга қўйилмоқда. Биз эндиликда ҳар бир киши билан суҳбатлашиш, дардини эшитиш, маҳаллаларни обод қилиш юзасидан долзарб тақлифларимиз билан туман-шаҳарлар, вилоят ва республика миқёсидаги лойиҳаларда фаол иштирок этамиз.

– Айни шу жараёнда маҳаллий кенгашларга О‘зЛиДеРдан сайланган депутатларнинг тутган ўрни қандай бўлади?

– Бу борада депутатларнинг ҳаммаси жонқуяр десак тўғри бўлмайди. Лекин фаол, азми қатъий вакилларимиз кўпчилик. Ана шу кўпчиликнинг кучи билан қолганларни ҳам энди уйғотаемиз-да. Зотан, депутатлик мансаб эмас, халқ билан ҳамнафасликдир. Давлатимиз раҳбари навбатдан ташқари сессияда таъкидлаганидек, ҳозир маҳаллий кенгашлардаги ҳамма депутатлар ҳам ўз ваколати даражасида фаолият юритмаяпти. Халқ ноиблари депутат деган мақомга муносиб эмас. Бу айни ҳақиқат. Демак, номуносибларни ё ишлатиш, ё чақиртириб олиш бизнинг зиммамизга юклатилган навбатдаги вазифадир.

Депутатларимиз шиддат билан ўзгараётган замонда олиб борилаётган ислохотлардан ортда қолмаслиги, миллат дарди билан яшаши, муаммоларни ҳал қилиш йўллари ва механизмни топиш учун тинимсиз изланиши зарур. Акс ҳолда ишонч оқланмайди. Кабинетда ўтириб муаммоларни фақат қоғоздагина ҳал қилиш вақти ўтди. Энди халқ орасида бўлиш энг муҳим масаладир.

Бунда О‘зЛиДеРдан сайланган депутатлар ташаббускорлар сафидалигига имоним комил.

– Вилоятда тадбиркор ва фермерлар манфаатини мустақкам ҳимоялаш бўйича партия томонидан олиб борилаётган амалий ишлар нималардан иборат?

– О‘зЛиДеР Фарғона вилоят Кенгаши томонидан доимий равишда “Депутатлар ва тадбиркорлар мулоқоти” форуми ўтказиб келинмоқда. Вилоят Адлия, Божхона, Солиқ бошқармалари, Савдо-саноат палатаси вилоят ҳудудий бошқармаси, Марказий банк Фарғона вилояти бош бошқармаси каби ўнлаб ташкилотлар билан доимий равишда ҳамкорликда тадбиркор ва фермерларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиб келмоқдамиз. Форумнинг мақсад ва вазифаси кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг жадал ривожланишига тўсқинлик қилаётган, тадбиркорлик фаолияти эркинлигини чеклаётган бир қатор муаммоларни доимий равишда тизимли ўрганиб боришдир. Шунингдек, муаммоларни бартараф этиш юзасидан О‘зЛиДеРдан сайланган депутатларнинг аниқ позициясини шакллантиришга хизмат қилувчи амалий тақлиф ва ташаббусларни ишлаб чиқиш, коронавирус пандемияси даврида аҳоли бандлиги ва даромадини оширишнинг муҳим манбаи бўлган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада ривожлантириш бўйича карантин қоидаларига амал қилган ҳолда жойларда йиғилиб қолган муаммоларни ўрганиб, уларни жойида ҳал этиш чораларини кўришдан иборат бўлмоқда. Асосий электоратимиз бўлган тадбиркор ва фермерлар билан доимий равишда тизимли ишлаб келмоқдамиз.

– “Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустақкамлаш йили” да навқирон авлод вакиллари билан ишлашда қандай янгиликларни жорий этиш кўзда тутилмоқда?

– Ёшлар билан ишлаш, уларни тадбиркорлик фаолиятига йўналтириш партиямиз ўз олдида қўйган муҳим вазифалардан биридир. Бунда, энг аввало, ёшларда тадбиркорлик билан шуғулланишга хоҳиш, иштиёқ ва қобилиятини ўрганиб чиқишни олдимизга мақсад қилганмиз. Тадбиркорлик билан шуғулланиш истагини билдирган, шу соҳага ўзида қизиқиш бўлган ёшларни тадбиркорлик кўникмалари бўйича ўқитиш ишларини ташкил этишни режамизга киритганмиз. Мисол учун, бизнес лойиҳаларни тузиш, тижорат банкларидан кредитлар олиш бўйича барча йўналишларни қамраб олган ўқувларни ташкил этаёмиз. Бундан ташқари, “Ёшлар қаноти” қошида “Ёш блогерлар” клубини очишни, журналист ва блогерлар билан ҳамкорликни кучайтиришга алоҳида эътибор қаратаямиз.

Куни кеча Марғилон шаҳрида “Ёш блогерлар” клубини ташкил этдик. Унда 15 нафарга яқин ёш бирлашди. Партиямиз томонидан улар доимий равишда маҳоратли журналистлар иштирокида ўқитиб борилади. Мухтасар айтганда, бу йилда ҳам олдимизга бир қатор аниқ мақсад ва вазифаларни белгилаб олганмиз. Ниятимиз фуқароларимизнинг бугундан рози бўлиб, эртанги кунга юксак орзу-ҳавас билан қадам қўйишларига кўмаклашишдир.

Озод РАЖАБОВ
суҳбатлашди.

◀ Бошланиши 1-саҳифада.

МУҲТАШАМ

лойиҳалар ва олинган нақд фойда билан мустаҳкамланмоқда.

“Иқтисодиёт жадал ўсиб бораётган шароитда олдинги “қора бозор” ўрнига расмий валюта савдосига кенг йўл очилди. Қурилиш соҳасининг гуркираб кўтарилиши (янги кўп қаватли уйлардан иборат бутун мавзе ва микрорайонлар қурилмоқда) банкларнинг ипотека кредитлари билан таъминланаётир. Умуман олганда, Ўзбекистон банк сектори кичик ва ўрта бизнес ҳамда жисмоний шахсларга кредит ажратишда жуда фаол”.

Юртимизда бизнес юриши, яъни юридик шахсни рўйхатдан ўтказиш, ривожлантириш учун кредит ёки лизинг олиш тартиботлари соддалаштирилгани ҳатто халқаро рейтингларда акс этаётганидан яхши хабардормиз. Қулай ишбилармонлик муҳити жаҳоннинг йирик компанияларини ҳам қизиқтириб қўймоқда. Тошкентда “Apple” ўз ваколатхонасини очаётгани, халқаро кийим-кечак брендлари ҳам кириб келаётгани, кимё, нефт-кимё, газ-кимё, тоғ-кон, металлургия, тамаки саноати гигантлари эса аввалроқ фаолиятини бошлагани муаллиф назаридан четда қолмаган. Бундай лойиҳалар эса иккинчи тўлқин сифатида реклама ва интернет компанияларини мамлакатга жалб қилиши табиий.

Мақолада айтилганидек, Ўзбекистонда азалдан телевизион фильм ва сериаллар ишлаб чиқариш кластерлари шаклланган. Бизнинг киноижодкорларга Қозоғистондан юбилейлар учун биографик

пига қараганда, Ўзбекистон Президентининг 36 ёшли қизи Саида Мирзиёева лағмон пишираётгани акс этган фотосуратлар “Facebook”нинг Қозоғистон сегментини буткул забт этибди. Сиёсий технология нуқтаи назаридан ҳам қозоғистонлик истеъмолчилар қизиқишларига жуда мос тушган. Бундай лойиҳалар қойилмақом бажарилиши учун ижодий жамоа устаси фаранг бўлишидан ташқари, қўшни халқларнинг диди, нимани қандай қабул қилиши тўғрисида ҳам пухта билиши керак. Биринчи шахснинг оила аъзолари қиёфаси ниҳоятда назик мавзу бўлиб, бекаму кўст мутаносибликни талаб қилади.

ҚОЗОҒИСТОНГА ТУТИЛГАН КЎЗГУ

“Ўзбекистонда кичик ва ўрта бизнес фақат ошхона, дўкон, сартарошхона, ҳаммом ва бошқа турдаги хизматлардан эмас, балки салмоқли қисми ишлаб чиқариш тузилмаларидан иборат”, дейилади мақолада. Булар қўл меҳнати, косибчилик ва ҳунармандчилик устахоналари, ҳар хил йўналишдаги энг замонавий фаолият турлари бўлиши мумкин. Олмаота дўконларида сотиладиган “Dizzy” ичимлиги шиша бутилкалари Ўзбекистондаги заводда ишлаб чиқарилишини жуда кам одам билади.

Қозоғистонда йирик заминдорлар ва қишлоқ хўжалиги олигархлари бирлашиб, чорва моллари боқиш учун давлат субсидияси ҳисобида ёрдамчи хўжаликларда озуқа манбаларини яратаётган бўлса, Ўзбекистонда эса Иззат Муталов ўз хусусий озуқа майдонини ташкил қилди ва бу яхшигина даромад келтирди ҳам. Дарҳақиқат, тадбиркорнинг гўшти қайта ишлаш заводи, бренд дўконлар, ресторанлар, ем-хашак майдонларидан иборат бутун бир кластери бор.

“Бугунги Ўзбекистон фақат Қозоғистон мутахассислари учунгина имконият майдони десак янглишамиз. Агар бизнинг мамлакат асосан интернет соҳаси билармонларини етказиб бераётган бўлса, Иззат Муталовнинг қишлоқ хўжалиги корхоналарида маккажўхори етиштиришни яхши биладиган ишчилар Украинадан ҳам келиб ишлайди”.

“Ведомости Казахстана” учун махсус тайёрланган мазкур мақолани синчиклаб ўқисангиз, муаллифнинг кузатув ва хулосалари онлайн ахборот оламида трендга чиққан материаллар билан жипс боғлиқлигини пайқашингиз

“Ўзбекистон Қозоғистоннинг кундалик ҳаётига оҳиста, аммо муқаррар кириб бормоқда”, дея мулоҳазаларини бўлиша бошлайди муаллиф. Тошкентдаги янги раҳбарият дунёга очилиш йўлини тутганидан сўнг икки қўшни давлатнинг ўзаро яқин алоқалари жадаллашиб борапти. Муаллиф шахсий кузатув ва таҳлилларидан чиқарган хулосаларини “Тошкент жозибаси”, “Кечиккан бошланма” ва “Қозоғистонга тутилган кўзгу” ичсарлавҳалари остида тақдим этади.

ТОШКЕНТ ЖОЗИБАСИ

Илгари вазият шунақа эдики, тошкентлик дизайнер ва саҳифаловчилар Олмаотада ишларди, уларнинг ижодий меҳнати туфайли қозоқ инфоолами замонавий ялтироқ (глянц) журналларга тўлиб-тошганди, дея эслайди журналист. Ҳозир эса ижтимоий тармоқлардаги аккаунтларни омад ва пул қидириб Ўзбекистонга йўл олган Қозоғистон фуқаролари тўғрисидаги хабарлар босиб кетган.

Таъкидланишича, энг биринчи навбатда креатив синф вакиллари – маркетинглар, онлайн-платформа, веб-реклама ва, умуман, интернет билан ишлайдиган мутахассислар бизнинг мамлакатга ошиқмоқда. Ўзбекистонда ҳам бундай креаклар кам эмас, албатта. Ушбу вазият эса пандемия шароитида онлайн хизматлар бозори бирдан қизгани боис қўшимча кучларга эҳтиёж ортгани ва юртимизда пул ишлаб олишга имконият эшиги кенг очилгани билан изоҳланади. Демак, уларга отнинг калласидек иш ҳақи тўлашни ҳам тадбиркорларимизнинг чўнтаги кўтармоқда.

Мавзу кадрлар миграциясидан энди озиқ-овқат таъминоти, яъни инсон учун энг муҳим масалага кўчади. Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини фақат Қо-

зоғистонга эмас, Қирғизистон ва Россияга ҳам мўл-кўл етказиб беради. Қўшни мамлакатнинг бозор ва дўконларини тўлдириб турган мева-чева, ёнғоқ-майиз ва турфа ширворларнинг салмоқли улуши бизнинг ҳиссамизга тўғри келади. Помидор, бодринг, кўкатлар, бақлажон, сабзи, карам ва бошқа кўплаб сабзавотлар ҳам ўзбек далаларидан етиб боради.

“Холис бўлайлик, Тошкентда озиқ-овқат Олмаотага қараганда анча арзон. Қуёшини айтмайсизми? Кўплаб олматаликлар Москва, Санкт-Петербург, Новосибирск иклимига кўникишга қўйналмоқда, Ўзбекистон шаҳарларида эса бундай совуқ омил йўқ”. Об-ҳаво қулайлигини ҳис этиш ҳар қандай одамнинг меҳнат фаолияти самарадорлигига ижобий таъсир этиши табиий.

Илиқ климми ўлкалар кўп, дея гап фақат шунда эмаслигига эътибор қаратади муаллиф ва Мексика билан Бразилияни мисол келтиради. Бироқ бу икки давлатда жиноятчилик ҳатто туризмнинг ривожланишига йўл бермаяпти. Ўзбекистонда эса хавфсизлик масалалари аллақачон жой-жойига қўйилган. Қозоғистонликлар қўшни мамлакат кўчаларида машиналар очик қолдирилиши ҳақида анчадан буён энтикиб гапиришади. Ўзбекистонда бировнинг автомобилига тегиши учун одам мутлақо ақдан озган бўлиши керак. *“Кўча жинояти деган ҳодиса йўқ. Полициячилар чин маънода ҳуқуқ-тартибот посбони бўлиб, ўзларини сипо ва илтифотли тутадилар”.*

КЕЧИККАН БОШЛАНМА

Мақолада бир ҳақиқат топиб айтилган: минтақадаги мутахассислар Ўзбекистоннинг жадал ривожланиш йўлидаги бугунгидек шиддатли ҳаракатларини анчадан бери кутаётган эди. Совет Иттифоқи тарқаб кетганидан кейин

автомобилсозлик ва авиациядан тортиб, маиший кимё воситалари ва ичимликларгача ишлаб чиқарувчи йирик компаниялар мамлакатда шоша-пиша иш бошлади. Янги мустақил давлат раҳбарияти эса, аксинча, иқтисодиётни либераллаштиришга унчалик ҳам ошиқмади, бу ўз навбатида инвесторларга ҳатто соф фойдаларини конвертация қилиш ва олиб кетишда озмунча муаммо туғдирмади.

Шавкат Мирзиёев ислоҳотлари тадбиркорларда яна ишонч уйғотди. Баъзида валюта юзасидан айрим чекловлар қўйишга тўғри келиши ҳам мумкин, чунки либераллаштириш усталлик ва зийраклик билан сиёсат юритишни талаб қилади. Лекин мақсад ва марра аниқлиги давлат раҳбариятининг дадил қадамларидан яққол сезилиб туради.

Журналистнинг ёзишича, олматаликлар аввал ҳамкасблари, дўстлари ва қариндошларидан юртимизда бизнесга яратилган қулай

шарт-шароитлар, имтиёз ва энгилликлар (айнан “нектар даври жозибаси” ибораси қўлланган, яъни гулларнинг шира йиғиш палласига қиёсланган) ҳақида яхшилаб суриштириб, шундан кейингина Тошкент ва бошқа шаҳарларимизга интила бошлаган. Агар 90-йилларда ўзбек бозорига ишонганларни ёруғ келажакка умидгина ушлаб турган бўлса, янги даврдаги ишонч эса аллақачон амалга оширилган

фильмлар ишлашни буюртма қилиш одатий ҳолга айланган. Голливуд даражасида бўлма-са-да, “нарх-сифат” нуқтаи назаридан энг мақбул танлов, қолаверса, мижозлар ва ижрочиларнинг дунёқарашида ўхшашлик мавжуд. Европа ёки ҳинд киноижодкорлари билан бўлганидек, кадрлар ўртасидаги тушунмовчилик юз бермайди.

Артём Новожиловнинг га-

ЎЗБЕКИСТОН

қийин эмас. Маҳаллий креакллар истеъдодини миллий манфаатларга йўналтириб, мамлакатнинг халқаро ижобий имижини яратиш ва ичкарига инвестиция оқимини кўпайтириш йўлида самарали фойдаланиш зарурлигини шу фактнинг ўзиёқ кўрсатиб турибди. Замо-

гани, Қозоғистонда ушбу йўналишдаги ишлаб чиқаришни тиклашни янгитдан бошлаш зарур бўлса, юртимиз эса мазкур йўлдан асло оғишмагани боис замонавий рақобатбардош моделлар яратиш сари изчил илдамлаётгани эътироф этилади. Тамаки саноатига ҳам аҳолини иш

на ва кафелар, транспорт компаниялари, гидлар армияси, эсдалик совғалари савдоси каби маҳаллий колоритга йўғрилган юқори сифатли хизматлар ҳам сайёҳларни ўзига чорлайди.

“kazvedomosti.kz” сайтида ёзилишича, Қозоғистоннинг Ўзбе-

XXI ASR

Жорий қилинаётган янги услублар, ёндашувлар қишлоқ хўжалиги соҳасида ишлаётганлар манфаатига мос тушмас экан, унинг келажаги бўлмайди. Шу жиҳатдан олганда кластер тизимининг афзалликлари нимада? Аввало шуни айтиш керакки, ушбу янгиликка салбий муносабатда бўлаётганлар ҳам бор. Бунга табиий ҳол сифатида қараш зарур. Чунки қишлоқ хўжалигида янги усуллар тез оммалашиб кетмайди.

Бир пайтлар “Ўзбекистон жаҳондаги пахта етиштирадиган етакчи мамлакатлардан бири. Бироқ биз фақат хомашё сотяпмиз, агар уни ип-калавага, кейин малтога, сунгра тайёр маҳсулотга айлантирсак, 15-20 баробар кўпроқ фойда олишимиз мум-

техника билан ҳам бепул таъминлаяпти. Илгари фермер пул зарур пайтда банк кредити ҳисобига иш олиб борган бўлса, энди кластердан тўғридан-тўғри фоизсиз маблағ оляпти. Энг муҳими, кластер вақтинчалик усул эмас. Жумладан, ернинг ме-

фарбар этиларди. Ҳозир-чи? Кўпчилик пахта мавсуми қачон бошланиб, қачон тугаганини сезмай ҳам қоляпти. Бундай ижобий ўзгаришда кластерларнинг салмоқли улуши бор.

Ўтган йили янги тизимда пахта ҳосилдорлиги 2019 йилга нисба-

КЛАСТЕР — келажак пойдевори

кин” деган мазмундаги фикрларни бот-бот эшитардик, ўқирдик. Зотан, бу — ўзбекнинг орзуси эди. Кластер ана шу умидларни рўёбга чиқармоқда.

Эътиборлиси, биз мазкур тизимни хориждан кўр-кўрона кўчириб олаётганимиз йўқ. Мутахассисларнинг фикрича, Ўзбекистондаги кластерлар новаторликка асосланган ўзига хос тизимдир. Илгари фермерлар “Ўзпахтасаноат” АЖ билан шартнома тузиб, уларга тола етказиб берарди. Ўз навбатида, тўқимачилик корхоналари мазкур ташкилотдан хомашё сотиб оларди. Эндиликда фермер тўқимачилик корхонаси билан бевосита ҳамкорлик қилади.

Юртимизда агрокластерлар икки шаклда ташкил қилинапти. Биринчиси — фермер ва фабрика ўртасида шартнома тузилади. Иккинчиси — йирик тўқимачилик корхоналари янги фермер хўжаликларини барпо этади. Шароф Рашидов туманидаги “Жиззах индустриал тўқима” МЧЖ пахтачилик-тўқимачилик кластери тасарруфида 329 гектар ер майдони бор. Жами 8 минг 971 гектар ер майдонига эга 244 та фермер билан шартнома имзоланган.

— Кўплаб қишлоқ мулкдорлари баракани кластердан топишига ишонапти, — дейди тумандаги “Чарос Лазиз” фермер хўжалигининг раҳбари Ҳасанбой Умаров. — Оддийгина мисол: кимёвий ўғит масаласида кўп сарсон бўлардик. Ҳозир у нафақат арзон тушяпти, балки кластер дори сепадиган

лиоратив ҳолатини яхшилаш, сувни тежаш бўйича бошланган ишлар катта самара бериши аниқ. Масалан, хўжалигимизда бу йил 15 гектар ерда томчилатиб суғориш тизими жорий этилди. Сув 40-45 фоизгача тежалаяпти. Илгаригидек тиззагача лой кечиб, ўқариқдан сув “йиғиш”, ҳар бир эгатга тараш деган гаплар йўқ. Мутахассис бир мурватни бураб, зарур миқдордаги оби ҳаётни экинлар томирига йўналтиради. Энди чамалаб кўринг, бундай тизимни татбиқ қилиш учун фермер қанча кредит олиши керак эди?

Сухбатдошимизнинг сўзларига қараганда, фермерлар кластер афзалликларини тушуниб етишяпти. Хусусан, ёғ заводи қуриш ва бошқа истиқболли лойиҳалар ҳам уларни бефарқ қолдирмаяпти. Бошқа ҳеч қайси усул, буйруқлар, йўл-йўриқлар ҳам соҳани сўнгги бир неча ўн йилларда тўпланган муаммолар гирдобидан олиб чиқишга қодир эмас. Шу билан бирга, кластер усули янада кўпроқ масъулият, билим, ишчанлик, фидойиликни талаб қилади.

Ҳозирда Жиззах вилоятида 5 та пахта-тўқимачилик кластери ҳамда 1 та пахтачилик кооперацияси ишлаяпти. 78,1 минг гектар пахтазорларнинг 6,2 минг гектари кластерларга, қолгани эса фючерс шартномаси асосида фермер хўжаликларига ажратиб берилган.

Ҳатто шаҳарликларни қувонтирган бир жиҳат: яқин-яқингда ҳам, тўрт-беш йил олдин ҳам кузда қарийб бутун республикамиз аҳли “пахта fronti”га са-

тан ўртача 4,4 центнерга, аниқроқ айтганда, 33 минг 180 тоннага ошди. Машина терими 26,6 фоизга кўпайди. 4 минг 971 гектарга томчилатиб суғориш технологияси жорий этилди. Кластерлар томонидан 59 километрлик ирригация, 34,5 километрлик мелиорация тармоқлари ҳамда 29 та гидроиншоот, 26 та гидростларда таъмирлаш-тиклаш ишлари бажарилди. Бу ишлар ҳажми ўтган йилга қараганда икки баробар ортиқ. Шунингдек, кластерлар яроқсиз ҳолатдаги 365 гектарни қайтадан фойдаланишга киритди. 128 гектар янги майдонларни ўзлаштирди. Кластерлар таркибидаги йирик ишлаб чиқариш корхоналарининг сони 10 тага етиб, уларда 3 мингдан зиёд ишчи-хизматчи меҳнат қиляпти. Қиймати 315,7 млрд. сўмга тенг маҳсулотлар ишлаб чиқарилди. Шу йили кластерлар томонидан умумий баҳоси 159,5 трлн. сўмга тенг 7 та инвестиция лойиҳасини амалга ошириш режалаштирилмоқда. Натижада 1 300 та янги иш ўрни яратилади.

Мамлакатимизда озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш учун қишлоқ хўжалигига энг илғор технологиялар, илм-фан ва инновациялар соҳасидаги ютуқларни жорий этиш талаб қилинапти. Мазкур мураккаб вазифани бажаришнинг энг мақбул ва тезкор йўли — аграр соҳани кластерлаштириш эканини ҳаётнинг ўзи кўрсатмоқда.

Баҳром МИРЗАҚОБИЛОВ,
“XXI asr” мухбири

навий дунёда ишчи ёки хизматчилар синфидан кўра креатив синф фаолияти маҳсули ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлиб, ушбу салоҳиятни ишга сола билган жамиятгина тараққиёт пойга-сида ўзиши бегумон.

Муаллиф мулоҳазаларини давом эттирар экан, давлатимизнинг янги раҳбарияти атрофдаги республикалар билан мослашувчан ҳамкорлик қилиш қобилиятини намойиш этаётганини олқишлаган. Масалан, Ўзбекистон Евроосиё иқтисодий иттифоқининг (ЕОИИ) тўлақонли аъзоси эмас — кузатувчи мақомига эга. Аммо Қозоғистоннинг “СарыаркаАвтоПро” компанияси билан ҳамкорлик қилади (Қўстанайда). Қўстанай автомобилсозлари ўзбекистонлик ҳамкасблари билан бирга “Chevrolet” маркасининг “Cobalt”, “Damas”, “Malibu”, “Nexia”, “Tracker”, “Trailblazer” ва “Niva” моделларини йиғишни ўзлаштирди. Корхона ЕОИИ худудида жойлашгани ва хорижий автомоделларни маҳаллийлаштириш билан шуғуллангани боис Россия ва иқтисодий иттифоққа аъзо бошқа давлатларнинг бозорига кириш ҳуқуқига эга.

Мақолада яна Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги техникаси соҳасида ажойиб ютуқларга эриш-

билан таъминлаш ва кўшимча қиймат яратиш омили сифатида қаралиши натижасида иқтисодиётимизга “2GIS” ёки “Paysend”, “Philip Morris International” кириб келиб, “Tashkent Tobacco” компаниясида эса “Marlboro”, “Parliament” ва “L&M” маркаларини лицензияли ишлаб чиқариш йўлга қўйилган.

“Географик жойлашув жиҳатидан Ўзбекистоннинг камчиликлари ҳам (денгизга чиқиш имконияти йўқ) ва афзалликлари ҳам бор (кўп сонли аҳоли ихчам худудга тенг равишда тақсимланган). Нисбатан яқин масофаларда ахборот ва товар маҳсулотларига оммавий иқтисодиёт учун қулайлигини яна бир карра исботламоқда”.

Кейинги йилларда юртимизда туризм жадал ривожланаётганини ҳар биримиз кундалик ҳаётимизда кўриб-билиб турибмиз. Агар пандемия бўлмаганида қозоғистонлик сайёҳларнинг Бухоро, Хива, Самарқандга ташрифи кескин ўсишига ҳеч шубҳаланмайди Артём Новожилов. Негаки, қадимги обидалар, меъморий ва маданий ёдгорликлар кимга керак бўлса, мана томоша қилсин, дея туризм соҳаси ўз ҳолига ташлаб қўйилган эмас. Қўшимчасига, замонавий меҳмонхо-

кстонга кириш дарвозаси — Чимкентда бугун тараққиётнинг иккинчи эпкини эсмоқда. Дарҳақиқат, бу ердан Тароз орқали Олмаотага доғлар худудлар ўзбек диёри билан жуда кўп ўхшашлик ва умумийликларга эга. Мамлакатнинг асосий аҳолиси шу ерда яшайди, шимолий вилоятлардан фарқли ўлароқ нуфус камайиши муаммоси кузатилмайди.

Ўзбекистон ва Қозоғистоннинг жанубий ва жануби-шарқий минтақалари ўртасида симбиоз вужудга келиши учун қулай шароит мавжуд, дея хулосалайди муаллиф “Муҳташам Ўзбекистон” мақоласини. Биз тарихан, маданий, худудий ва, энг муҳими, иқтисодий жиҳатдан ҳам боғланганмиз, бир-биримизга берардиган нарсаларимиз бор. Бир-биримизга фойда келтириб, мамлакатларимизни ҳамкорликда ривожлантириш, халқларимизни фаровонлик сари элтиш имконияти бор. Ўртадаги ғовлар аллақачон олиб ташланган, бироқ ўзаро ижобий таъсири янада кучайтириш кунт-ҳафсала, қатъий саъй-ҳаракатни тақозо этади. Хайрли амаллар ўз-ўзидан содир бўлмайди, доимий эътибор ва рағбатни талаб қилади.

Фаррух ЖАББОРОВ
тайёрлади.

XXI ASR

О'zLiDeP ташаббуси билан ҳар ҳафтада ўнлаб йиғилишлар, учрашувлар, мулоқотлар ўтказилади. Улар орасида нафақат тадбиркорлар, балки жамиятимиздаги бошқа қатламлар манфаатига дахлдор масалаларга бағишланганлари ҳам борки, мазкур тадбирлар дарҳол эътиборимизни тортади. Инчунин, бундай мулоқотлар ҳақида лом-мим демасликка, жим туришга ҳаққимиз йўқ, деб ўйлаймиз.

Урганч шаҳрида Хоразм вилоят ва туман кенгашларига сайланган депутатлар, шунингдек, партиямиз ҳудудий ташкилоти ходимлари ҳамда турли давлат идоралари вакиллари иштирок этган давра суҳбати бўлиб ўтди. Унда **Сиёсий Кенгаш Ижроия қўмитаси бўлим мудири Гулжан Халмуратова** ҳам қатнашгани диққатга молик.

Модератор мавзунини эълон қилди: **“Худудда давлат-хусусий ше-**

дуч келмаслиги зарур. Қолган масалаларни тадбиркорнинг ўзи ҳал қилади. Муҳокамаларнинг чўққиси ана шу фикр теграсида бўлди.

Монополияга қарши курашиш қўмитаси Хоразм вилояти ҳудудий бошқармаси вакили Мансур Болтаевнинг таъкидлашича, маз-

Яна саволлар туғилади: шу ва шу каби ҳужжатлардаги қарама-қаршиликларга ким барҳам беради? Қачон? Бунга қанча вақт кетади?

Тўғри, қонун ҳукумат қароридан кучли. Бироқ Вазирлар Маҳкамасининг 22-сонли қарори қонундан кейин чиққан-ку! Юри-

Давлат-хусусий шериклиги: чала қолган чалкашликларга қачон ечим топилади?

риклик ривожига тўсқинлик қилаётган сабабларни тармоқлар кесимида комплекс ўрганиш”.

Хайрият, ташкилотчилар давлатимиз раҳбарининг бир соатдан ортиқ йиғилиш ўтказиш мумкин эмас, деган таъкидини унутишмабди, шекилли, тадбир “урф”га кирган узундан-узук, умумий ва ҳаммага маълум гап-сўзлардан иборат кириш сўзларидан холи бўлди. Сафдошларимиз қонунчилик ва унинг ижросини такомиллаштириш бўйича электорат вакиллари ҳамда мутасадди давлат ташкилотлари ҳамкорлигини қандай яхшилаш мумкинлигини астойдил муҳокама этишди. Таклиф ва ташаббуслар очиқ илгари сурилди. Ўзаро баҳсга киришганларга халақит берилмади. Майли, гапирсинлар, ичидагини тўкиб солсинлар. Айтган фикрларининг ҳаммаси бўлмасаям, бир-иккитаси асосли, жўяли бўлади барибир. Аммо... шап-шап дегунча шафтоли деганга нима етсин! Айтайлик, бировнинг буюмига рухсатсиз тегинишмайди, бу тушунарли ва таҳсинга лойиқ хислат; лекин нега ўзгалар вақтини тап тортмай ўғирлайверишади? Ҳозирги шиддаткор замонда вақт олтиндан қиммат! Хуллас, эрта қувонибмиз – мажлис бироз чўзилди.

Шаклий жиҳатдан олганда айнан шу қусур туфайли бу йиғилишдан кўнглимиз унчалик тўлмади. Мазмунан-чи? Бу нуқтаи назардан қаралганда анча дуруст. Акси бўл-

ганида қаламга олмасдик ҳам.

Хўш, кун тартибига қўйилган масала юзасидан қандай гаплар айтилди?

Давлат-хусусий шериклик (ДХШ) формати транспорт инфратузилмаси, касалхоналар, мактаблар ва бошқа давлат муассасалари фаолиятида тобора кенг оммалашаётгани аён. Хоразмда ҳам шундайми? Тан олайлик, реал ҳаётда ҳали унчалик сезилмади. Мулоқот иштирокчиларига кўра, ДХШ кўп даражали бошқарувнинг муҳим шакли. Жамоат ташкилотлари ва хусусий сектордаги шерикларни бирлаштириш нуқтаси. Унда нега қаттиқ ишланмаяпти бу йўналишда?

Чунки ДХШни ривожлантириш ва қўллаб-қувватлашнинг аниқ концепцияси йўқ. Иқтисодиёт тармоқлари хусусиятларини инобатга олувчи қонунчиликни ДХШ интеграциясига йўналтирилган меъёрлар билан мустаҳкамлашга катта эҳтиёж бор. Янада яққол кўзга ташланаётган муаммо – ДХШни жорий этиш бўйича хатти-ҳаракатлар мувофиқлаштирилмаган. Устига-устак, маҳаллий ҳокимликлар, давлат идораларидаги мутасаддиларнинг айримлари янгиликдан чўчийди. Вилоятда давлат-хусусий шерикликни ривожлантиришдаги тўсқинликларни бошқа нима билан изоҳлаш мумкин?! ДХШ усулида иш юритишга киришганлар уч нарса – кредит, ер ва бино ажратилишида муаммога

кур йўналишда бир-бирини инкор этувчи қонун ва қонуности ҳужжатлар мавжуд. Ана холос!

Мутасадди сўзи тасдиғига қўйидаги мисолни ҳам келтирди:

Хонқа тумани Намуна қишлоғида яшовчи Иброҳим Бекчанов ва Салима Саъдуллаева давлат-хусусий шерикчилиги асосида ўз тураржойида мактабгача таълим муассасаси очган. Бироқ электр энергияси учун савдо ёки ишлаб чиқариш билан шуғулланувчи тадбиркорлар тўлайдиган тарифда пул ундириляпти улардан. Туман электр тармоқлари корхонасидагилар ҳақли эътирозга жавобан тўлов қийматини белгилашда Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 18 январдаги 22-сонли қарори 104-бандига таянганликларини маълум қилишди.

– Аммо, – дейди О'zLiDeP депутатлари, – 2012 йилда қабул қилинган “Оилавий тадбиркорлик тўғрисида”ги қонуннинг 28-моддасида оилавий корхона тураржойдан бир вақтнинг ўзида унда истиқомат қилган ҳолда товарлар ишлаб чиқариш (ишлар бажариш, хизматлар кўрсатиш) учун фойдаланган тақдирда, коммунал инфратузилма хизматлари (электр энергияси, сув таъминоти, канализация, газ таъминоти ва иссиқлик таъминоти) ҳақини тўлаш аҳоли учун белгиланган тарифлар бўйича ва шартлар асосида амалга оширилиши белгилаб қўйилган.

дик ижроияда “охиргиси устун” деган тушунча бор.

Хоразм вилояти мактабгача таълим бошқармаси вакили Равшанбек Бахтиёров давлат-хусусий шериклик асосидаги оилавий нодавлат мактабгача таълим ташкилотлари хусусида маълумот берар экан, яна бир муаммони ўртага ташлади. 2018-2019 йилларда 145 нафар тадбиркор билан ҳаммаси бўлиб 16 минг 745 ўринга эга муассасалар очилиши учун давлат-хусусий шериклик битимлари имзоланган бўлиб, бу вилоятдаги 3-7 ёшли болалар қамровининг 11 фоизини ташкил қилади. Шундан лойиҳа қиймати 37 121 млн. сўмга тенг 11 та лойиҳа, бошқача айтганда, жами 1 минг 325 ўринли боғчалар ташкил қилиниши бекор қилинган. Бош сабаб – 2020 йил 30 январдаги ПҚ-4581-сонли қарорга мувофиқ имтиёзли кредит фоизларининг ошганлиги.

Шунингдек, соғлиқни сақлаш тизимида давлат-хусусий шерикликни ривожлантириш борасида амалга оширилаётган ишлар, мазкур соҳада тадбиркорларнинг ер ва бино олиш билан боғлиқ ҳуқуқий билимларининг етишмаслиги, маҳаллий ҳокимликларнинг ер ажратиш билан боғлиқ ноқонуний хатти-ҳаракатлари оқибатида юзага келаётган муаммолар ҳам тадбир иштирокчилари томонидан артофлича муҳокама қилинди.

Давра суҳбати якунида О'zLiDeP депутатлик гуруҳи раҳбари М.Мадраҳимов ҳар бир соҳадаги муаммоларни ҳал этишда мутасадди ташкилотлар билан биргаликда ҳаракат қилиш зарурлигини таъкидлади. Партия депутатлик гуруҳи электорат манфаати кўзланган бундай ҳамкорликка доимо тайёр. О'zLiDeP Хоразм вилоят Кенгаши бўлим мудири Қудрат Бекметов эса ДХШни янада ривожлантириш йўлидаги тўсиқларга барҳам бериш учун манфаатдор ташкилотлар билан ҳамкорлик меморандуми имзолаш таклифини билдирди.

Омон ЭСОН

Бу ёруғ оламга келган инсон бахт-саодат туйиши учун ҳаётидан қониқиши, рози бўлиб яшаши керак. Бунинг учун ислохотлар одамларнинг ҳаётида янги саҳифа очиши жоиз.

Томошабинлик бизга ярашмайди

Давлатимиз раҳбарининг Олий Мажлисга Мурожаатномасида белгиланган вазифалар шундай эзгу мақсадларга хизмат қилади. Юртдошларимизнинг орзу-ниятларини рўёбга чиқаришнинг ҳаётбахш дастаги ва таянчи бўлиб қолади.

Шубҳасиз, айна вазифалар ижросини таъминлаш, бизнес тузилмалари ва фермерларнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш борасида О'зЛиДеР Тошкент вилоят Кенгаши ҳам салмоқли ишларни амалга ошириб келмоқда. Зеро, эртанги сайловда халқ ишончини қозонмоқчи бўлсак, лоқайдликка берилишга заррача ҳаққимиз йўқ.

Айтиш жоизки, 2020 йил бутун дунё аҳли учун жуда оғир кечди. Шу жумладан, биз учун ҳам. Лекин пандемия шароитида ҳам тиниб-тинчи мадик. 240 та тадбир ташкил қилдик, 6 347 нафар иштирокчи қатнашди. 272 нафари партия сафига қабул

қилинди. Тошкент вилоятида айна пайтда 10 325 нафар тадбиркор, 6 634 нафар фермер фаолият кўрсатмоқда.

Мулоқотлар номига, шунчаки ташкил этилгани йўқ, албатта. Тадбиркорларнинг муаммолари ўрганилди, аксарияти ижобий ҳал этилди ҳам. Айниқса, тадбиркорлар муаммоларини ўрганиш гуруҳлари тузилгани айна

муддао бўлди. Уларга 926 нафар тадбиркор бириктирилди. Гуруҳларда кўтарилган 62 та муаммонинг 51 таси ижобий ечим топди. 16 нафар мурожаатчининг бизнесини бошлашига ёрдамлашилди.

Тошкент вилояти Кенгаши, туман ва шаҳар партия ташкилотларига келиб тушган 84 та ариза ва мурожаат ўрганилиб, ҳуқуқий хулосалар, таклиф ва тавсиялар тайёрланди. Ваколат доирасида кўриш учун тегишли ташкилот ва идораларга юборилди.

Айтмоқчи бўлганим шуки, биз кескин ўзгаришлар даврида томошабин бўлиб ўтиролмаймиз. Давлатимиз раҳбарига камарбаста бўлиб, зиммамизга юклатилган топшириқларни виждонан бажариш, фаолиятимизни бундан-да кучайтириш биринчи галдаги вазифамиздир.

Фафур ЖАМОЛОВ,
О'зЛиДеР Тошкент вилоят
Кенгаши раиси ўринбосари

Акс садо

Парламент аъзосининг шеърий хитоби

Китоб – ҳаёт йўлларини ёритиб борувчи маёқ. Садоқатли ҳамроҳ, энг яқин дўст ҳам. У билан дўстлашиш инсонни маънан юксалтиради, эзгуликка етаклайди. Яхши шеър ҳам мудраб ётган руҳиятни уйғотади. Тонг сабосидек кўнгилга хуш ёқади. Ёмон хаёлларни сидириб ташлаб, ғам-ғуссани унуттиради.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, О'зЛиДеР фракцияси аъзоси Ақшагул Тўлегенова асли навоийлик. Болалигидан шеърятга, адабиётга ихлоси баланд бўлган. У республикамизда икки тилда (қозоқ ва ўзбек) ижод қиладиган санокли шоиралардан бири.

Яқинда нашрдан чиққан “Дард – меҳмон...” номли шеърий тўплами ҳам икки тилда ёзилган. Пандемиянинг илк кунларидаёқ “Бирлаш, элим”

деб халқни кўринмас ёвга қарши курашда бирлашишга чақирган шоира-депутат

кўнгилдаги барча нидоларини назмда етказишга ҳаракат қилади. Тўпланда, шу-

нингдек, Сардоба ва Бухоро вилоятидаги табиий офат воқеалари ҳам баён этилган. “Яхши кунлар келар ҳали”, “Бирлаш, элим”, “Керак бизга темир интизом”, “Оилангизни асранг, аёллар” каби шеърларида ана шундай синовли кунларда сабр-бардошли бўлишимиз ва бу, албатта, Яратганининг мукофотисиз қолмаслиги эътироф этилади.

Яхшиси, бу китобни қўлингизга олинг ва мутолаа қилинг, ҳар бир сатр қалб кўри ва юрак тафти билан битилганига амин бўласиз.

Сарҳисоб

Баъзан катта-кичик давраларда шундай гаплар қулоққа чалинади: “Партияларни ҳам, депутатларни ҳам фақат сайлов кампанияси авжига чиққанида кўрамиз, кейин эса фаолияти сусайиб қолади”.

Сиртдан, юзаки қаралганда бу гапларда жон бордек туюлади. Лекин бу алдамчи тасаввур. Сайловолди кампанияси жараёнида пиар технологиялар жуда кенг қўлланиши, дебатлар авж олиши, тарғибот оммавий тус олиши, кейинроқ – натижалар маълум бўлгач, жўшқинлик аста-секин босилиши табиий ҳолдир. Энг ривожланган давлатларда ҳам сиёсий кучлар фаолияти ана шундай кечади. Аслида партиямиз фаолияти бир зум ҳам тинмайди. Аксинча, асосий иш сайловдан кейин бошланади. Ахир, сайловчиларга берилган ваъдаларни бажариш керак! Шу маънода олганда О'зЛиДеР Қашқадарё вилоят Кенгаши ўтган йили қандай ишларни амалга оширди? Маълум сабабларга кўра бажарилган ҳамма ишларни бирма-бир, батафсил баён қилолмаймиз. Лекин куйидаги келтирилганларни ҳам сайловчиларда 2020 йилги фаолиятимиз хусусида муайян тасаввур ҳосил қилишига ишонамиз.

Халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар кенгашидаги О'зЛиДеР депутатлик гуруҳи аъзолари томонидан жойлардаги муаммоларни ҳал қилиш бўйи-

ча 1004 та депутатлик сўрови юборилган бўлиб, уларнинг 745 тасига ижобий жавоб хати олинган. Депутатлик гуруҳлари ташаббуси билан халқ депутатлари кенгашлари мажлис-

мерлар билан ишлаш бўлими томонидан ўтказилган дав- ра суҳбати, семинар-тренинг

Давр шиддаткор, ордда қолган ютқизади

ларида 117 нафар мансабдор шахс (орган)нинг ҳисоботлари эшитилди. Халқ депутатлари кенгашлари сессиялари муҳокамасига 62 та масала киритилиб, 42 таси юзасидан қарор қабул қилинган. Маҳаллий кенгаш депутатлари томонидан ташкил қилинган учрашувларда сайловчилар ва аҳоли томонидан кўтарилган 1731 та масаланинг 1437 таси ижобий ҳал этилган. Депутатлар томонидан мингдан зиёд мурожаатларга мақбул ечим топилиб, қолгани назоратга олингани ҳам алоҳида эътиборга молик.

Бизнес тузилмалар ва фер-

Арзикул ШЕРОВ,
О'зЛиДеР Қашқадарё вилоят
кенгаши раисининг
биринчи ўринбосари,
аппарат раҳбари

ва саломатлик” жамоат фонди ва “Саховат ва кўмак” жамғармаси фаолиятини қўллаб-қув-

тадбиркор Лобар Қурбонова фаолияти бўйича кўргазмали семинар ўтказилди. Шу каби тадбирлар Китоб туманидаги “Камронбек Биллур” оилавий корхонасида, Муборак туманидаги “Муборак Бизнес инкубатор маркази” ўқув марказида, Қамаш тумани “Фаёза Дилмуродовна” хусусий корхонасида ва бошқа 15 та субъектда ташкил қилинди.

“Бунёдкор аёллар” лойиҳаси доирасида 21 нафар хотин-қизга тижорат банки томонидан 913 млн. сўм кредит ажратилишига амалий кўмак берилгач, 140 та янги иш ўрни яратилди.

Карантин даврида вилоят, туман ва шаҳар Кенгашининг 164 нафар депутати, жамоатчи ўринбосарлар, БПТ ҳамда партия фаоллари томонидан ночор оилаларга 2 млрд. 774 миллион сўм миқдорида моддий ёрдам берилди. 1515 та камбағал оила эса оталиққа олинди.

Бу йил мамлакатимизда президентлик сайлови бўлиб ўтади. Муҳим сиёсий жараёнда муносиб иштирок этиш учун халқнинг ичига янада чуқурроқ кириб, долзарб муаммолар ечимини топиш, аҳоли бандлигини таъминлаш, айниқса, электоратимиз вакилларининг манфаатларини ҳимоя қилиш борасидаги ишларимизни янада кучайтиришимиз керак.

“XXI asr” мухбири Сайфулла ИКРОМОВ
ёзиб олди.

Давра суҳбати

Тадбиркорлар тингланди

О'zLiDeP Мирзо Улуғбек тумани кенгаши ва Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти ҳамкорликда депутатлар ва тадбиркорлар мулоқотини ташкил этди. Унда партия вакиллари, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, божхона, Савдо-саноат палатаси, Экспортчилар уюшмаси, банклар ҳамда Бизнес-омбудсманнинг мутасаддилари иштирок этди.

Дастлаб партия Мирзо Улуғбек туман Кенгаши раиси Б. Ахмеджанов, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Эркинжон Зоҳид

дов юртимизда бизнесни ривожлантириш борасида қабул қилинган ҳуқуқий ҳужжатлар ва амалга оширилаётган чора-тадбирлар тўғрисида ахборот берди. Қонунчиликдаги сўнгги ўзгаришлар, меъёрлар ҳақида гапиришди. Ўз навбатида, бу борада туманда амалга оширилаётган амалий ишлар тўғрисида халқ ноиб С. Кумушев ҳам маълумот берди.

Шундан сўнг савол-жавобларга ўтилди. Мутасаддилар ишбилармонларни қизиқтираётган саволларга жавоб беришди, таклиф ва мулоҳазаларини ўрганишди. Банкдан кредит олиш тартиби, солиқ имтиёзлари ҳақида батафсил ахборот беришди.

Мухбиримиз

Ватан ҳам, фарзандлар ҳам ўзимизники

Халқимиз устозларни отадек улуғ билади ва шунинг учун уларни доим эъзозлаб, эҳтиром кўрсатади. Бугун жамиятимизда ўқитувчи-мураббийларга эътибор ҳар қачонгидан кўра ортган.

Президентимиз Олий Мажлисга Мурожаатномасида “Янги Ўзбекистон – мактаб остонасидан, таълим-тарбия тизимидан бошланади”, дея бежиз таъкидламади. Остона қанчалик мустаҳкам ва файзли бўлса, хонадон шунчалик обод, фаровон бўлиши тайин. Шу маънода, янги Ўзбекистон мактаб остонасидан бошланиши гоёсида жуда теран ва мантиқий асос бор.

Хўш, нега энди мактабни ривожлантириш янги жамият ва давлат қуриш зарурияти билан чамбарчас боғланмоқда? Чунки кучли мактаб ҳосили бўлмиш билимдон, тарбияли ва ғайратли авлодгина жамият ва дав-

латни юксакликка кўтарилади. Бундай ёшларни эса ўша остонанинг том маънодаги эгаси ҳисобланган муаллимлар тарбиялайди.

Соҳани ривожлантириш борасида амалга оширилаётган ишлар биргина моддий-техника базасини яхшилаш, янги таълим масканлари қуриш ёки ўқитувчиларнинг ижтимоий ҳимоясини кучайтириш билан чегараланиб қолмайди. Ўқитувчи-устозларнинг салоҳияти ва меҳнати натижадорлигини оширишни талаб этади. Уларнинг фаолияти замонча қириқлари ва шиддатли ривожланиш талабларига мос равишда бутунлай янги мазмун-моҳият касб этиши лозим.

Ўқитувчилар фақат ўз иши билан шуғулланиши, яъни фаолиятига дахлдор бўлмаган юмушларга жалб этилмаслиги, маърифат тарқатишдек буюк вазифасидан чалғимаслиги керак. Юртбошимиз

айтганидек: “Муаллимларимиз болаларга сифатли таълим бериш ва ўз устида ишлашдан бошқа нарса ҳақида ўйламаслиги учун давлат барча шароитларни яратиб бериши зарур”.

Ҳозирда бу борада анча қадам ташланди, ҳар хил мажлисларга, фаолиятига тааллуқли бўлмаган бошқа ишларга жалб қилиш тақиқланди. Меҳнатга ҳақ тўлашда кучли рағбатлантириш тизими жорий этилмоқда. Айниқса, чекка қишлоқ ва овулларга бориб сабоқ бериш алоҳида рағбатлантирилади.

Хулоса ўрнида шуни таъкидлаш керакки, Ватан ҳам, фарзандлар ҳам ўзимизники. Биз, ўқитувчилар халқимиз олдида жуда катта масъулиятга эга эканимизни унутмаслигимиз лозим.

Гулёра ШУКУРОВА,
Тошкентдаги “Зиё-зукко”
нодавлат нотижорат
таълим муассасаси
инглиз тили ўқитувчиси

Маънавият

Оққан дарё оқса яхши-да!

Бу оддий ҳақиқат. Шундай бўлиши керак аслида. Лекин бизлар баъзан ана шу соддагина мантиқни ҳам унутиб қўямиз-да, нуқул ўтмишдаги бой қадриятларимиз ва дунё тамаддунига беқиёс улуш қўшган алломаларимиз билан фахрланиб юраверамиз. Ана шу нуқтада аччиқ савол туғилади: хўш, ўзинг-чи, улуғ аждодларингга муносиб ворис бўла оляпсанми? Қани, қайси соҳада дунёни лол қолдирдинг, айт-чи, десангиз, бошлар қуйи эгилади.

Ёки оддийгина қилиб, бугун мамлакатда қанча китобхон оила бор, деган савол қўйилса, мақтана олмаймиз. Бериладиган жавобларимиз, афсуски, кўнгилни ёриштирмайди. Албатта давлат раҳбари ташаббуси билан китобхонлик маданиятини юксалтириш, тафаккуримизни тарбиялаш бобида қилинаётган хайрли ишлар мақтовга лойиқ. Лекин булар ҳали денгиздан томчилар, холос. Шу маънода пойтахтимизнинг Миробод туманидаги “Баркамол авлод” болалар мактаби жамоасининг саъй-ҳаракатларини қутлаш ва қўллаб-қувватлаш, лозим бўлса, оммалаштириш зарур деб ўйлаймиз.

– Бизнинг йўналишимиз асосан мактабдан ташқари таълимга ихтисослашган. Масалан, санъат, спорт, ахборот технологиялари, китобхонлик, тил ўрганиш ва бошқа замонавий таълим тизимлари ёшларимизнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш мақсадида ташкил этилади, – дейди **“Баркамол авлод” болалар мактаби директори Комилжон Улуғов.** – Гуруҳларда кўпи билан 10-15 нафар ўқувчи ўзи қизиққан соҳа бўйича сабоқ олади. Айни пайтда мактабимизда ўтказилаётган машғулотларга 460 нафар ўғил-қиз қатнапти. Бу ҳази-

лакам рақам эмас. Улар учун биринчи навбатда вақт жуда қадрли. Негаки, таълим-тарбия масаласи ҳаёт-мамот билан тенг бўлиб турган бир пайтда ёшларимизни қизиқиши, иқтидорига қараб бундай мактабларга жалб этсак, фақат ютамиз. Ва асосийси, бундайлар орасидан қонунбузарлар, тарбияси бузуқлар деярли чиқмайди. Бу масканда болаларимиз ҳам руҳан, ҳам жисман чиниқади, интилиши кучаяди.

Ҳақ гап бу. Чунки ота-она, ўқитувчи, маҳалла-кўй эътибори, назоратидан четда қолган ёшлар тарбиясида салбий ўзгаришлар кўп кузатилаётганига ҳаммамиз гувоҳимиз. Шу боис мактаб

директорининг изоҳ беришича, бу таълим даргоҳига ижодкорлар, зиёлилар, ҳаёт мактабида тобланган кекса нуронийларни чорлаб, маънавий-маърифий учрашувлар ўтказилаётгани яхшигина ижобий самара бераётган экан. Айниқса ҳар йили февраль ойида улуғ боболаримиз ҳазрат Алишер Навоий

ром туйғусини уйғотолсак, фойдадан холи бўлмайди. Бугунги кечда фаол қатнашган адабиёт ихлосмандларига уюшмамиз томонидан чоп этилган гўзал китобларни ҳам совға қилдик.

Эътиборлиси, таниқли журналистлар, актёрлар ва бошқа соҳа вакиллари ҳам ушбу тадбирдан кўнгиллари

ҳамда Захириддин Муҳаммад Бобур таваллудлари муносабати билан мактабда бадиий кеча уюштириш аънамага айланган.

– Ўз номи билан “Баркамол авлод” деб аталаётган мактаб ўқувчиларининг адабиёт ва санъатга бўлган меҳр-муҳаббатлари баланд эканини кўриб, очиги, жуда суюндик, – дейди **Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раиси ўринбосари, шоир Ғайрат Мажид.** – Икки буюк бобомизни ҳар лаҳза эсласак, бой ижодий меросини халқимиз орасида кўпроқ тарғиб этсак, айниқса, ёшларимиз қалбида улуғ зотларга нисбатан чексиз эъзоз ва эҳти-

чоғ бўлиб қайтишди. Айниқса, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Бахтиёр Холхўжаевнинг Алишер Навоий ғазаллари асосида куйлаган жонли ижроси даврага ўзгача файз бағишлади.

Мактаб ўқитувчиларидан бири эса кўнглидаги гапни яширмади: “Ишонинглар, болаларимиз ҳузурига сизлар қанча кўп келсангизлар, уларнинг қалблари шунча тозаради, адабиёт ва санъатга, демакки, ҳаётга бўлган муҳаббати шунча кўп ошиб бораверади”...

Жавҳарбек ҚОДИРОВ

Қоғозлардаги қарама-қарши

Шунақаси ҳам бўларкан-да! Ҳа, афсус!

Гап Хоразм вилояти Урганч тумани Юқори Дўрман қишлоғи Мергановул маҳалласидаги 1 144 метр квадрат майдонда қурилган тураржой ҳақида кетяпти. (Кейинчалик маҳалла кўчаларига ном қўйиш ва уйларни рақамлаш ўтказилгандан кейин бу уй – Дўрман кўчасидаги 19-уй деб қайд этилган).

Айнан ушбу “бечора уй” кимга тегишлилиги тўғрисида туман ҳокимининг 8 та (?) қарори ва қарор ҳақ ёки ноҳақлигига ойдинлик киритиш учун маъмурий суднинг 20 та, фуқаролик ишлари бўйича суднинг 8 та қарор ва ажримлари чиққан (ҳатто бу мижозага жиноят ишлари бўйича суд ҳам икки марта аралашган!).

“Мен оила аъзоларим – жами олти киши билан мана салкам тўрт йилдан буён ижарада яшайпман. Туман ҳокимлиги, туман прокуратураси ва судларнинг бир-бирига қарама-қарши қарор ва ажримлари туфайли оилам билан 24 йил яшаган, турмуш ўртоғим Ҳамза Раҳимбоев номига 1996 йилда берилган ер майдонида қурилган уй эшиклари биз учун таққа-тақ ёпилган. Бизларни уйимизга киритиш бўйича суд қарорини МИБ ижро қилмади. Ҳокимликка борсам, “Судга беринг!” деган жавоб эшитаман. Уч йилки,

судлашавериб чарчадим. Катта ўғлимизни уйлантириш, қизларни узатишимиз керак, аммо ижарада тўй қиламизми?”

Мазкур уйга даъволик қилаётган Гавҳар Давлатованинг аламли нидоси бу!

Бечора аёл уч йилдан бери судларга қатнаб нафақат чарчаган, балки адвокатлари суд харажатлари учун топганини тўлаган.

Урганч туман ҳокимлиги ўтган даврда мазкур тураржойни фуқаро Қодирберган Раҳимбоев ва унинг ўғли Ҳамза Раҳимбоев номига эгалик ҳуқуқи бериш ҳақида неча мартадан қарорлар чиқарган. Бир қарорни бекор қилиб, янгисини чиқариш орасидаги вақт баъзида икки ойни ташкил қилади.

Қонунларда эгалик ҳуқуқи белгилашдан олдин мавжуд тураржойнинг ёйма режаси тайёрланади. Бу туман ер тузиш ва кўчмас мулк кадастри хизматининг вазифаси. Бу хизмат тайёрлаган ҳужжатларга асосан ҳоким қарор чиқаради. Ажабланирлиси шундаки, ҳокимнинг барча, бир-бирига қарама-қарши қарорлари учун асос бўлган ҳужжатларни айнан шу хизмат вакиллари тайёрлашган.

Бу нима? Ўз ишини билмасликми ёки хизмат вазифасига совуққонлик билан қарашми?

Билмадик. Билганимиз шуки, бўлиб

Қирқта қарор

...Ва аризагўйнинг ижарада яшаётгани ҳақида

ўтган аксар суд мажлисларида туман ер тузиш ва кўчмас мулк кадастри хизмати вакили иштирок этмаган. Яна судларда туман ҳокими вакили ҳам қатнашмаган. Суд ишни уларнинг иштирокисиз кўришга мажбур бўлган.

Бу нимани англатади? Ҳоким нотўғри қарор чиқарган, бу қарордан фуқаро қанча жабр тортган, вақти ва маблағини йўқотган бўлса-ю... бунинг учун ҳеч ким жавобгар бўлмаса?!

Фуқароларни мисли коптоқдек хоҳлаган пайти, хоҳлаган жойга улоқтириш билан шуғулланган масъуллар хатолари учун узр сўраш ўрнига... (жазо олишлари ҳақида гап бўлиши мумкинмас) суд мажлисига келишни ҳам истамасалар?

Туман прокурори тақдимнома киритиб, мазкур тураржойга ёйма чизма тайёрлашда бошқа бир уйнинг ўлчамлари олингани сабаб эгалик ҳуқуқи бекор қилинишини сўраган. Ёйма чизмани тайёрлаган хизмат вакиллари ўз ваколатларини суистеъмол қилган бўлса, нега уларга тегишли тартибда чора кўрилмади? Қонун назоратчиси бўлган прокурор бу масалага нега эътибор қаратмади?

Ҳамма калтак келиб-келиб фуқаро бошида синса, жабрини у тортса!

...Сон-саносиз турли судларнинг қарор ва ажримларига тўхталиб ўтирмаймиз. Эслатиб ўтамизки, бу иш Олий Судга етиб борган ва 2020 йил 14 декабрда кўриб чиқилган. Унда Хоразм вилоят маъмурий суди апелляция инстанциясининг 2020 йил 25 сентябрдаги қарори билан биринчи инстанция судининг ҳал қилув қарори ўзгаришсиз қолдирилган, яъни уй Қодирберган Раҳимбоевга тегишли деб топилган.

Гўёки шу билан уч йиллик “уй тала-

шиш”га нуқта қўйилган. Бундай дейишимизга асос – Олий Суд судьясининг 2020 йил 9 ноябрдаги ажрими билан назорат шикоятини судлов ҳайъатига ўтказиш рад этилган-да!

Йўқ, бу ҳали ҳаммаси эмас экан. Бу “рад қилиш”ни бекор қилиш тўғрисида Олий Суд раисининг ўринбосарига мурожаат қилиш ҳуқуқи мавжудлиги ҳақида Г. Давлатовага тушунтирилган. Демак...

Ҳаммаси қайтадан бошланади. Яна судма-суд юришлар, бир-бирига қарама-қарши қарор ва ажримлар...

Бу жараёнга бошида “олов қалаган” ҳокимлик ва унинг масъул тизилмалари эса ҳамон томошабин!

Президентимиз яқинда ўтказган селектор йиғилишида қонунлар ишламаётгани ҳақида кескин танқидий фикрлар билдирганди. Биз айтаётган ҳолат айнан қонунлар ишламаётгани ва, ачинарлиси, масъуллар кўлида исталганча турланиши мумкинлигига ёрқин бир мисол эмасми?

Низоли уйга барча тизилмалардан кўра яқинроқ бўлган маҳалла қаерда? Шу ерда рўйхатда турган олти фуқаронинг неча йилки, қайдадир ижарада яшаётгани наҳот уларни қизиқтирмаса?

Саволлар кўп, шу боис сўнгги нуқтани қўйишга шошмаймиз. Масъуллардан адлу инсоф кутамиз. Ҳеч бўлмаганда чорак аср яшаган уйдан улуш олиб бериш, ижарада яшаётган катта оилани уйга киритиш мумкин-ку!

МИБ бу борадаги қарорни нега ижро қилмайди?

Бошбошдоқликнинг ҳам чегараси бўлади, ахир!

Рўзимбой ҲАСАН,
журналист

Нуқтаи назар

МЕРКЕЛДАН КАМ ЖОЙИМИЗ БОРМИ?

Ангела Меркелга, Европада энг иқтисоди гуркираган Германиянинг Федерал канцлери – Бош вазирга ҳавас қиламиз. Унинг вилласи йўқлигидан тортиб, хизматкорсиз яшагани, бирор-бир яқинми, узоқми, қариндошига таниш-билишчилик қилиб лавозим олиб бермагани, хилма-хил кийинмаслигию, ҳатто кириниям ўзи ювиши ёки оддий фуқаролар савдо-сотик қиладиган дўконга киришигача бутун қалбимиз ва меҳримиз билан ҳавас қилдик. Нега шундай, айтинг!

Ангела Меркел хонимни, энг аввало, юқорида келтирилган айрим ибратли ва фахр этгулик феъл-атвори, ҳаёт кечирш тамойиллари учун севадиган, қадрлайдиган улуг халқи бор-да!

Хўш, бизда-чи, бирор амалдор худди ана шундай ҳаёт кечирса ёки шу қадар ҳалол, пок яшайдиган бўлса жамият, омма қандай баҳоларди? Менимча, у биринчи навбатда қариндош-уруғларининг назаридан қолиши аниқ. Ке-

йин эса ён-атрофидаги дўст, биродар, ҳамкасбларининг. Энди айтинг-чи, битта тўйга бисотидаги аяб юрган биргина кўйлагини 2-3 марта кийиб борган аёлнинг орқасидан гапирмаганмиз, вой, шундан бошқа кўйлаги йўқмикан, деб. Тасаввур қиляпман, бирорта вазир ё ҳокимимизнинг икки хонали уйда яшаб, одмигина кийиниши ва ўзи бозор-ўчар қилиб юришини. Шундай йўл тутса, масалан, бизда ўша одамни ким ҳурмат қилади?

Биринчи ўринда яқинлари менсимай қўяди. Юришини қара, дейди, вазир бўла туриб, шотири-хизматкори йўқ, қандай яшашни билмайди бу, ортидан гапирадиганлар орасида ўша Ангела Меркел опамиз ҳақида оғзининг суви қочиб мақтаётганлар йўқ деб ўйлайсизми?

Баъзан журналистлигим учун айрим қариндошларим “Аралашиб, манави ишимни ҳал қиберинг”, дейди, “Мен аралашолмайман, айнан ўз яқинимнинг масаласини таниш-билиш аралаштириб ҳал қилиб беришга ҳаққим йўқ. Биласиз, ўзим яшаётган кўча 20 йилдан бери асфальт кўрмайди”, деб вазиятдан зўрга қутуламан.

Худди шундай, агар бирор вазир оддий кийиниб, ҳамма минадиган машинада юриб, икки ё уч хонали уйда яшаса, яқинларини қўяверинг,

ҳатто қўл остидагилар ҳам менсимай қўйиши бор гап. Аслида-чи? Ана шу каттаконларни шундай даражага етказган, оддий халқ, ўзимиз-ку! Уларнинг мансаби, уй-жойи, бойлиги, дасти узунлиги учун ҳурматини жойига қўйганимиз, кўкларга кўтарганимиз, етти букилиб салом берганимиз учун... аста-секин одамгарчиликни унутиб қўяди. Димоғи кўтарилади, оёғи ердан узилади. Кейин, кўряпсизки, ўлсаям отдан, омонат курсисидан тушгиси келмайди.

Бизнинг жамият, халқимиз ҳар доим ҳалол ва хокисор, оддий инсон бўлиш кераклигини уқтиради, гўёки ҳурматлайди, тан олади, аммо қатор-қатор машиналари, қўша-қўша қаср уйлари бор, ҳеч кимни бир пулга олмайдиган калондимоғ амалдорни тўрға чиқаради, ҳатто ҳавас қилади. Айтинг-чи,

кимга ёқмайди доимо савлат тўкиб тўрда ўтириш?

Ким билади, балки бизнинг орамизда ҳам оддийгина, эл қатори, камтарона яшаётган, жамоатдан айрилмаган амалдорлар бордир-у, биз қадрига етмаётгандирмиз. Жамият эътиборидан, эл-улус назаридан қолгани, соддадиллигини қадрламаганимиз учун ёки жамоатчилик орасига сиғдирмаганимиз учун унинг ҳафсаласи пир бўлгандир. Дунёнинг ярми фахрланиб тилга олаётган немис аёли Ангела Меркелни оддийгина яшаб, умргузаронлик қилгани учун яхши кўради-кан, ардоқлайдиган халқи бор эканки, у шундай эътирофга лойиқ кўрилди. Бизнинг ҳам ҳеч бир халқдан кам жойимиз йўқ. Шунга муносибмиз, лойиқмиз, ахир!

Барно СУЛТОНОВА

ҚўЙЛИҚ ЙўЛИДАГИ ЙўЛАР

ёхуд “пробка” баҳонасида туғилган жавобсиз саволлар

XXI ASR

15 февраль,
душанба. Соат 8:30.
...Ишга келаётувдим.
Қўйлик бозори то-
мондан бошланган
“пробка”ни кўриб,
капалагим учди.
Машинани қолдириб,
пиёда жўнадим. Қани
қаергача давом этди
экан бу тирбандлик
деб. Шундоғам
деярли ҳар куни 5-6
чақирим яёв юриди-
ган одамга бу чўт
эмасдай туюлди.

“Почта”га бурилишдаги
светофордаям шу аҳвол.
Ит эгасини танимади! Йўл
кимники, безбетники! Ҳам-
ма “кармашка” йўлга ўзини
уряпти.

Менга осон бўлди. Ча-
ла-чулпа бўлса-да, битган
махсус пиёда ва велосипед-
чилар йўлакчасидан юриб,
манзарани борича кузатиб
келяпман. Қумариқ ёки
Қўйлик-5 мавзесига қай-
рилиш бундан беш баттар
экан. Сўккан ким, бақирган
ким. Асабийроқ, шекилли,
бир шопир юз метр ҳам
қўзғала олмани боис шу
атрофда битган йўлдаги
асфальт ва брусчаткаларни
қўпориб ётган сариқ кийим-
лиларни бўралатиб сўка
кетди. Ёзолмайман қан-
дай шевада сўкинганини.
Маъноси шундай: “Сенлар
давлатти пулини бузиб, ту-
зиб еб ётибсанлар, ёлғончи
катталарингнинг уйи куй-
син, Президентиям алдаб,
аллақачон Фарғона йўли
битганига олти ой бўлди
деб рапортам берворган-
дир, э...”

Шопиримиз қўнғироқ
қилиб қолди: “Қаердасиз,
мен ҳали пўштагаям ет-
мадим, 200 метр юрдим,
холос”. Мен унга аллақач-
он Жарқўрғон кўчасига
қайрилиш чорраҳаси, яъни
“Рисовый” бозор кўпригига
етганимни айтсам, қаҳ-қаҳ
отиб кулиб юборди. Сурат-
лардан бири ана шу кўприк
устидagi пиёдалар йўлакча-
сидан олинган.

Салкам “Қўйлик ота”
зиёратгоҳи ёнидан бош-
ланган тирбандлик, яъни
минглаб одамларнинг ишга
соатлаб кечикишга мажбур
қилган муаммо қандай пай-
до бўлди? Бундай пайтда
ҳеч ким жавоб бермайди.
Балки “Электроаппарат”
ёнида пиёдалар учун қури-

лаётган ер усти кўпригим
ё ўша атрофдаги бошқа
қуриш-бузиш билан боғлиқ-
дир, деган ўйда эдим.

Ниҳоят, кўприкдан ту-
шиб, бозор рўпарасидаги
светофор олдида энди йўл
чеккасига олиб қўйилган
бетон тўсиқларни кўргач,
ҳаммаси аён бўлди. Демак,
қурувчилар Ислом ота (со-
биқ Жўрабек) масжидига
ўтувчи йўлни кечасими,
сахардами, ёпган. Қўйлик-
дан шаҳар маркази то-
мон шошган машиналар ё
Ашрафий ёки Аэропорт йў-
лига буриб юборилаверган.
Оқибатда катта тирбандлик
юзага келган. Йўл ҳаракат-
тини тартибга солиб турган
икки ИПХ нозири шошиб
қолгани кўриниб турибди.

Менинг шаҳар ҳокими
Ортиқхўжаевга ҳеч қандай
хусуматим ё ғаразим йўқ,
бор-йўғи бир йўловчи си-
фатида у бошлиқ жамоага
эътироз ва аччиқ саволла-
рим бир дунё.

**1. Аввало, айтинг-чи,
ҳали ярмиям битмаган
Фарғона йўли кўчасининг
нимасини Президентга
тақдимот қилган эдингиз?**

**2. Биламан, Қўйликқача
қурилган ер усти метроси
(бунга мақтасак, арзийди)
баҳонасида ўша кунги
“ташриф дастури”га пой-
тахтни вилоятлар билан
боғловчи энг асосий йўл
устида чала битган ва
лойиҳалаштирилаётган
чиройли бинолар акс эт-
ган баннерларни намойиш
этиб мақтангансиз. Ле-
кин давлат раҳбари ортга
қайтгани заҳоти яна ўша**

**йўл устидаги сохталиклар
давом этганидан хабарин-
гиз йўқмиди? Бир кунда шу
кўчага тўлдириб ташлан-
ган минглаб қурувчила-
рингиз қаёққа йўқолиб
қолганди ўшанда? Нега
шунча ишлар ярми битган
ҳолда ташлаб кетилди?**

**3. Ҳозирам вақт топиб
бир ўтиб кўринг: чала-чул-
па битказилган йўлаклар,
ҳатто аввал брусчатка
ётқизилиб, кейин қай-
тадан бузиб ташлан-
ган автобекат (“Почта”)
даги кўпор-кўпорлар, э,
айтсам, адоғи йўқ. Ким-
ни алдаяпмиз, ўзи? Бу
қурилишлар учун ажра-
тилаётган маблағ сизнинг
чўнтагингиздан кетмаёт-
гандир?! Бу пуллар халқ-
нинг ҳалол рузқи, наси-
баси эмасми?! Кейин-чи,
қурилиб, тагин бузиш учун
сарфланган пуллар-чи,**

осмондан тушяптими?!

**4. Дунёда йўллар мам-
лакатнинг асосий қонто-
мири ҳисобланади. Биз-
да-чи? Мендан кўра сиз
кўпроқ жаҳонгашталиқ
қилгансиз, Жаҳонгир ака,
тўғрими? Қайси хори-
жий давлатда кап-катта
кўчанинг устида буртиб
чиққан “колодец” (кудук)
ларни кўргансиз, айтинг?
СССР замонида бор эди-
ку, дерсиз балки. Худди
ана шу аҳмоқона лойиҳа-
лар ҳалиям ўзгармагани
учун ким айбдор?**

Бизда ҳар йили милли-
ард-миллиард маблағлар-
ни ўмарган, ўзлаштирган
юзлаб йўлсоз-қурувчилар

юмолмаймиз. Аммо ички
йўлларни ким, қачон на-
зоратга олади? Ўзи мадад,
қўмакка муҳтож МФЙларми
ёки уларнинг ҳамон ҳоки-
миятнинг қўғирчоқ ижрочи-
ларига айланган, атрофига
таниш-билишларини тўп-
лаб давлатниям, халқниям
лақиллатиб юрган айрим
лўттибоз раисларими? Бу
муаммо биргина Тошкентда
эмас, бутун республикани
қамраб олган, ҳали-вери
ечими топилиши мушкул.

Оддий мисол келтира-
ман: Жаҳонгир ака, марҳа-
мат, бугун пойтахтнинг ис-
талган катта-кичик кўча-
сига кириб айланинг, ярми
асфальт, ярми тошйўл. Энг
ёмони, чиройли қилиб ас-
фальтланган кўчаларга ҳам
ўзбошимчалиқ билан сунъ-
ий тўсиқ ўрнатиб, яъни бе-
тон қуйиб “бардюра” қилиш
модага айланди. Айримлари
ҳатто машина моториниям
юлиб қолиши мумкин. Нима
эмиш, автомобиллар секин
юрармиш. Қаерда кўрган-
сиз бундай шармандали
ҳолатни. Бор чет элларда-
ям, лекин уларда резинали
тўсиқча ўрнатилган. Бизда
эса салла деса, калла ола-
диган маҳалла фаоллари
босиб кетди ҳамма ёқни.
Бундайларга бирор маҳал-
ла оқсоқоли танбеҳ бе-
ролмади. Бу масаладаям
Президент бирор қарор им-
золаши керакми? Тегишли
қонун ҳужжатлари бор-ку!

Яна “пробка”га қайтаман.
Фарғона йўли кўчаси бўйлаб
беш чақиримча пиёда юриб,
шунча муаммоларни ўртага
ташладим. Ким билади,
балки эрта-индин Тошкент-
дан водий вилоятлари ё
жанубий ҳудудлар бўйлаб
азбаройи ўз саломатлигим
(йўқ-йўқ, яёв юрганам учун
давлатдан пул таъма қила-
ётганим йўқ) учун қайғуриб,
яна пойи-пиёда йўлга от-
лансам, бошқа раҳбарлар
шайнига ҳам аччиқ-нордон
мулоҳазалар айтишим учун
баҳона топилар.

Бу йўллар кўп қадим йўл-
лардир, билсангиз! Сиздан
ҳам, биздан ҳам қолади.
Қолгандаям текис, равон,
хатарсиз, муаммоларсиз
қолсагина, эл-улусдан дуо-
лар оламин, деган умидим
бор. Акси бўлишидан Ху-
дойим асрасин!

Озод КАРВОН

Суд харажатларини ким тўлайди?

– Ишлаб чиқаришда фойдаланиш мақсадида эҳтиёт қисмлари сотиб олиш учун бир ташкилот билан шартнома туздик. Шартнома шартларига кўра, маҳсулот қийматининг 70 000 000 сўмлик қисмини бўнак (аванс) тариқасида ўтказиб бердик. Аммо шартлашувчи тараф мажбуриятларини бажармади ва айни кунга қадар ҳам маҳсулотни етказиб бермади. Ҳолбуки, бўнак маблағлари ҳисобрақамига келиб тушгандан сўнг 30 календарь кунни мобайнида маҳсулотни етказиб беришни зиммасига олган эди.

Биз шартномани бекор қилиш ва олдиндан ўтказиб берилган пул маблағимизни қайтаришни сўраб судга мурожаат қилмоқчимиз. Давлат божи ва бошқа суд харажатларини тўлайсизлар, дейишяпти. Айтинг-чи, шартнома шартларини бузган шахс суд харажатларини ҳам тўлаши керак эмасми? Шу ҳақда батафсил маълумот берсангиз.

С. МАЖИДОВА
Юнусобод тумани

– Иқтисодий ишлар бўйича давлат божи ва бошқа суд харажатларини тўлаш билан боғлиқ муносабатлар Иқтисодий процессуал кодексининг 12-боби ва “Давлат божи тўғрисида”-ги қонун билан тартибга солинади. Хусусан, Иқтисодий процессуал кодексининг 112-моддасида суд харажатлари давлат божи ва ишни кўриш билан боғлиқ суд чиқимларидан иборат бўлиши, 116-моддасида эса суд чиқимлари суд хабарномалари ва суд ҳужжатларини юбориш билан боғлиқ почта харажатларидан, суд тайинлаган экспертизани ўтказиш, гувоҳни чақириш, далилларни жойида кўздан кечириш, суд мажлисини видеоконференцалоқа режимида ўтказиш билан боғлиқ харажатлардан, шунингдек, ишни кўриш билан боғлиқ бошқа харажатлардан иборатлиги, суд ҳужжатларини юбориш билан боғлиқ почта харажатларининг суммаси суд томонидан белгиланиши, бироқ бу сумма базавий ҳисоблаш миқдорининг ўндан бир қисмидан ошмаслиги кераклиги ва даъво аризаси (ариза, шикоят) берувчи шахс томонидан суднинг

депозит ҳисобварағига киритилиши лозимлиги белгиланган.

Давлат божи даъво аризаси (ариза), шикоят судга берилгунга қадар тўланади, агар қонунда бошқача белгиланмаган бўлса (масалан, тўловчи давлат божини тўлашдан озод қилинган ёки суд давлат божи тўлашни кечиктирган бўлса). Мазкур қоида почта харажатларига нисбатан ҳам қўлланади. Бу ҳақда Олий суд Пленумининг 2020 йил 19 декабрдаги “Иқтисодий ишлар бўйича суд харажатларини ундириш амалиёти тўғрисида”ги қарорининг 5-бандида ҳам тушунтириш берилган.

“Давлат божи тўғрисида”ги қонун билан давлат божи ставкаларининг миқдорлари тасдиқланган бўлиб, унга мувофиқ мулк хусусиятга эга даъво аризаларидан даъво баҳосининг 2 фоизи миқдоридан, бироқ базавий ҳисоблаш миқдори (БХМ)нинг 1 бараваридан кам бўлмаган миқдорда, номулк хусусиятга эга даъво аризаларидан, шу билан бирга, хўжалик шартномаларини тузиш, ўзгартириш ёки бекор қилиш вақтида келиб чиқувчи низолар

бўйича даъво аризаларидан БХМнинг 10 баравари миқдоридан давлат божи ундирилади. Кичик тадбиркорлик субъектлари эса амалга оширадиган тадбиркорлик фаолияти доирасида судларга мурожаат қилиш чоғида белгиланган ставканинг 50 фоизи миқдоридан давлат божи тўлайди. Бир нечта мустақил талаблардан иборат бўлган даъво аризаларидан (аризалардан) давлат божи ҳар бир талаб бўйича, ушбу талаб учун белгиланган тегишли ставкалар бўйича алоҳида ундирилади.

Демак, сиз шартномани бекор қилиш тўғрисидаги талабингиз бўйича БХМнинг 10 баравари миқдоридан, пул маблағини ундириш тўғрисидаги мулк талабингиз бўйича эса низолашаётган сумманинг 2 фоизи миқдоридан (агар кичик тадбиркорлик субъектига мансуб бўлсангиз, белгиланган ставканинг 50 фоизи) давлат божи тўлашингиз лозим бўлади.

Маълумот ўрнида айтиш жоизки, пул маблағлари мавжуд бўлмаган ва бу хизмат кўрсатувчи банк томонидан тасдиқланган тақдирда, тадбиркорлик

фаолияти билан шуғулланувчи юридик ва жисмоний шахсларга суднинг ажримига кўра давлат божини кечиктириб тўлашга рухсат берилиши мумкин. Банк тасдиғида судга мурожаат қилинган санадан кўпи билан уч кун олдинги сана қайд этилган бўлиши керак.

Олий суд раёсатининг 2018 йил 25 октябрдаги қароридан иқтисодий судларга ариза, даъво ариза ва шикоят билан мурожаат қилинганда БХМнинг саккиз фоизи миқдоридан почта харажатлари тўланиши белгиланган.

Таъкидлаш жоизки, агар судга мурожаат қилган ва суд харажатлари тўловини амалга оширган шахснинг даъвоси суд томонидан асосли деб топилса, ишни кўриш натижасига кўра қилинган харажатлар айбдор шахс ҳисобидан қоплаб берилади.

Иштирок этишим шартми?

– Бир қурилиш ташкилотидан 2020 йилнинг март ойига қадар директор ўринбосари бўлиб ишлаганман. Уша – илгари мен ишлаган ташкилот билан бошқа бир ташкилот қурилиш пудрати шартномасидан келиб чиққан низо бўйича иқтисодий судда судлашаётган экан, гувоҳ сифатида суд мажлисида иштирок этишим лозимлиги ҳақида чақирув қоғози келди. Суд мажлиси тайинланган вақтда ҳозирги иш жойимдан рухсат олишим муаммо, судга бормасам бўладими?

З. ШАМШИЕВ
Учтепа тумани

– Иқтисодий процессуал кодексининг 53-моддасида низони тўғри ҳал этиши учун аҳамиятга эга маълумотлар ва ҳолатлардан хабардор ҳар қандай шахс гувоҳ бўлиши мумкинлиги белгиланган. 54-моддасида эса гувоҳнинг ҳуқуқ ва мажбуриятлари белгиланган. Хусусан,

гувоҳ адвокатнинг юридик ёрдамидан фойдаланиш, иқтисодий суд иши юритилаётган тилни билмаса ёки етарли даражада билмаса, ўз она тилида кўрсатувлар бериш ва бу ҳолда таржимон хизматидан фойдаланиш, кўрсатувларини ўз қўли билан ёзиб бериш, кўрсатувлар беришда ёзма қайдлар ва ҳужжатлардан фойдаланиш ҳуқуқига эга.

Гувоҳ суднинг чақирувиغا биноан келиши, иш юзасидан ўзи хабардор бўлган маълумотлар ва ҳолатлар ҳақи-

да тўғри кўрсатувлар бериши, судья ва ишда иштирок этувчи шахсларнинг саволларига жавоб қайтариши, суд мажлиси вақтида тартибга риоя этиши шарт.

Гувоҳ била туриб ёлғон кўрсатувлар берганлик учун жиноий жавобгар бўлади, суд томонидан бу ҳақда огоҳлантирилиб, тилхат олинади. Ҳеч ким ўзига ва яқин қариндошларига қарши гувоҳлик беришга мажбур эмас. Қонунга мувофиқ касбий бурчини бажариш жараёнида ўзига маълум

бўлган маълумотлар ва ҳолатлар юзасидан кўрсатув беришни рад қилиш ҳуқуқига эга бўлган шахсларга нисбатан кўрсатув бериш мажбурияти татбиқ этилмайди.

Демак, сиз суднинг чақирувиغا кўра боришингиз шарт, чунки гувоҳ сифатида суд мажлисига чақириш ҳақидаги талаб иш берувчингиз учун ҳам мажбурий ҳисобланади.

Саволларга Тошкент туманлараро иқтисодий судининг раиси Сарвар СОЛИЕВ жавоб берди.

Баҳор алдамчидир...

Шундай бўлди: ҳали она табиатнинг уйғониши, Йилбоши – Наврўзи оламнинг ташрифига роппа-роса 33 кун вақт бор. Лекин Ўзбекистонда кутилмаган табиат ҳодисаси рўй берди. Баҳор муддатидан аввал келгандек бўлди ва ухлаб ётган дов-дарахтлару курт-қумурсқаларгача, барини уйғотиб юборди. Ана энди чорвадору деҳқон-боғбоннинг хавотири ортди. “Охири бахайр бўлсин ишқилиб, эрта келган баҳор бехосият бўлади” деганларидек, “Ўзгидромет” бугундан бошлаб мамлакатимизда ҳавонинг кескин ўзгариши ҳақидаги хабарларни тарқатяпти. Яъни...

18–21 февралда Ўзбекистон ҳудудига Каспий денгизи орқали Кавказ томонларда шаклланган нам ва деярли салқин ҳаво массалари кириб келади.

18-19 февралда республикада шамол 17-22 м/с гача кучаяди, баъзи жойларда эса 25-30 м/с гача кучайиши мумкин экан.

19 февралда айрим жойларда ёмғир ёғади, шимолда ёғингарчилик (ёмғир, қор) бўлади.

20-21 февралда республикада ёмғир ёғади, баъзи жойларда кучли бўлиши мумкин.

Қорақалпоғистонда, Хоразм,

Бухоро, Навоий вилоятларида ёғингарчилик кутилмайди.

20-21 февралда ҳаво ҳарорати кундуз 8-13° илиққача, кечаси 2-7° илиққача пасаяди.

Яхши хабар: коронавирусуга чалиниш билан боғлиқ ҳолатлар камаймоқда.

Реклама

“Ўзбеккино” Миллий агентлиги

ёш ижодкорлар учун кинолойиҳалар танловини эълон қилади!

“Ўзбеккино” Миллий агентлиги “Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили” да ёш киноижодкорларни руҳлантириш, иқтидорлилар ўртасида ижодий рақобат муҳитини шакллантириш, янги Ўзбекистонда юз бераётган ўзгаришлар, истиқболли ғоя ва қарашларни акс эттириш мақсадида 2021 йилда давлат ижтимоий гранти асосида бадиий, ҳужжатли, мультипликацион, қисқа метражли ва юмористик киножурналлар, ижтимоий роликлар ҳамда телесериаллар тайёрлаш бўйича кинолойиҳалар танловини эълон қилади.

Эътиборлиси, жорий йилда агентлик кино санъатига қизиққан истеъдодли авлод вакиллари ҳар томонлама рағбатлантиришга жиддий эътибор қаратмоқда. Ушбу танловда 35 ёшгача бўлганлар турли мавзуларни қамраб олувчи кинолойиҳалар ҳамда муаллифлик сценарийлари билан қатнашишлари мумкин. Айниқса, ёш йигит-қизларнинг мустақил ҳаёт остонасига қадам қўйиш йўлидаги қувонч-ташвишлари, орзу ва интилишлари, шунингдек, улуг халқимиз ва обод, озод юр-

тимиз нуфузини дунёга танитиш, тараққиётимизга хизмат қилувчи ибратли изланишлари, ютуқлари акс этган бадиий, ҳужжатли, қисқа метражли ва мультипликацион фильмларни яратиш учун ҳамкорликда молиялаштирилган кинолойиҳалар танловга қабул қилинади. Ўзаро манфаатли ҳамкорликда молиялаштириш таклиф этиладиган лойиҳаларга эса алоҳида эътибор қаратилишини маълум қиламиз.

Танлов ўтказилиш муддати бир ой этиб белгиланди. Шу муддат

оралиғида тавсия этилган лойиҳалар танловнинг саралаш комиссияси томонидан питчинглар ўтказилиб, муносиб ва лойиқ деб топилган кинолойиҳалар нуфузли Бадиий кенгаш эътиборига тақдим этилади.

Танловга келиб тушган мурожаатлардан келиб чиққан ҳолда питчинг ва тақдимотлар кунлари босқичма-босқич эълон қилиб борилади.

Кинолойиҳалар мавзулари ва шартлари билан куйидаги ҳаво-

ла орқали танишиш мумкин:

<https://telegra.ph/%D0%8Ezbebkino-Millij-agentligi-2021-jil-filmlari-uchun-kinoloji%D2%B3alar-tanlovini-ehlon-%D2%9Biladi-02-16>

Манзил: Тошкент шаҳри Чилонзор кўчаси 1-а уй. Индекс: 100115.

Электрон почта манзили: tanlov_debut@mail.ru
Маълумот учун телефонлар: 71-277-81-49, 71-277-82-09, 71-277-81-05.